

10/22/2628

DARBININKAS

Vol. LXXVIII, Nr. 20
Gegužės - May 14, 1993 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd. Kaina
Brooklyn, N.Y. 11207 \$ 1.00

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— Vytautas Landsbergis, opozicijos vadas, ir penkių Seimo opozicinių frakcijų pirmininkai nusiuntė laišką Lietuvos kardinolui ir Vyskupų konferencijai. Laiške rašoma, kad LDDP valdymui ir veiklai vis daugiau įtakos daro ekstremistinis bolševikinis senosios kompartijos branduolys. "Po daugybės buvusių ir tebesitęsiančių Lietuvos konstitucijos pažeidimų dabar užsimota keisti Seimo sudėtį, išvaikyti komunistams nepavaldžias savivaldybes, visiškai įsigalėti informacijos priemonėse ir jas kontroliuoti. Prezidentas tampa šių asmenų marionete, negina Konstitucijos ir demokratijos". Laiške pabrėžiama, kad ypač aktualu, kai visa tai vyksta Šv. Tėvo vizito išvakarėse.

— Algirdas Gaizutis, 52 metų amžiaus, filosofijos mokslų daktaras, profesorius, Mokslų Akademijos narys, paskirtas Prezidento patarėju kultūros, mokslo ir švietimo klausimams. Gaizutis lituanistiką studijavo Vilniaus universitete, meno filosofiją — Maskvoje, parašė keletą knygų. Paskutiniuoju metu jis dirbo Kultūros ir meno instituto direktoriumi.

— Pedagoginio universiteto senatas pritarė Vilniaus arkivyskupijos kurijos pasiūlymui nuo rugsėjo 1 d. įsteigti tikybos katedrą. Joje bus rengiami tikybos mokytojai vidurinėms mokykloms. Pirmaisiais metais ketinama priimti 20 abiturientų. Dėstytojus rekomenduos arkivyskupijos kurija.

— Petras Liubertas, policijos generalinis komisaras, spaudos konferencijoje pastebėjo, kad nusikalstamumas Lietuvoje labai auga. Jo duomenimis, Lietuvoje šiemet užregistruota 15,815 nusikalatimų (1993 sausio 1 d. - balandžio 20 d.). Daugiau nei pusę jų įvykdyta didžiuosiuose Lietuvos miestuose. Visų nusikalatimų 80% sudaro turiniai nusikalatimai, dvigubai padidėjo valstybinio turto vagysčių. Vis dažniau naudojami šaunamieji ginklai ir sprogstamosios medžiagos.

— Technologinis ekonominis forumas apie elektros energijos gamybą Lietuvoje ir racionalų jos naudojimą balandžio 29 d. prasidėjo mokslų akademijoje. Nuo tos dienos kiekvieną ketvirtadienį ten bus svarstomi svarbūs Lietuvos ūkiui klausimai.

— Vyginto Stankaus, jauno dailininko, tapybos paroda balandžio 29 d. atidaryta Kaune, Irenos Mikulčiūtės galerijoje. Šis dailininkas jau yra surengęs septynis asmenines parodas.

— Sutartis steigti bendrą Lietuvos ir Vokietijos dviračių gamybos įmonę pasirašyta Šiauliuose. Vakarų Europos rinkai ji kasmet pateiks 50,000 įvairių modelių dviračių.

— Justas Paleckis, 51-erių metų žurnalistas, diplomatas, buvęs savarankiškos Lietuvos Komunistų Partijos centro komiteto sekretorius, o dabar priklauso prie Socialdemokratų Partijos, paskirtas Lietuvos Prezidento patarėju užsienio politikos klausimams.

LIETUVA NORI DAUGIAU UNICEF PARAMOS

— Tai padėtų vyriausybei sėkmingiau paremti vaikus ir ginti jų reikalus —

Balandžio 26 - gegužės 7 dienomis UNICEF (JT Vaikų Fondas) svarstė 1993-94 m. programą ir sąmatą, įskaitant tolesnę pagalbą Rytų ir Centrinei Europai, Baltijos valstybėms ir naujai nepriklausomoms valstybėms. Lietuva tikisi, kad UNICEF vis veikliau reikšis Vidurio-Rytų Europoje, balandžio 28 d. pareiškė Lietuvos Misijos patarėjas Gintė Damušytė. Ji atstovavo Lietuvos delegacijai UNICEF tarybos sesijoje, kurioje Lietuva dalyvavo kaip stebėtoja.

Savo kalboje Lietuvos Misijos patarėja pareiškė, kad UNICEF Lietuvoje yra labiausiai žinoma Jungtinių Tautų organizacija ir autoritetingiausia vaikų teisių gynėja. Todėl jos vaidmuo labai svarbus visuomeninės ir ūkinės suirutės metu, pereinant į rinkos ūkį.

Damušytė išvardino kai kurias problemas, su kuriomis Lietuvoje dabar susiduria moterys ir vaikai:

Lietuvoje sunku išlaikyti reikiamą sveikatingumo lygį. Didėja esminių vaistų, vakcinų ir kitų medicininių reikmenų trūkumas, ypač naujagimiams; tik 5% vaikams reikalingų vaistų gaminami Lietuvoje. Lietuvos sveikatos sistemos tebėra senojo modelio, išvystyti be aiškios sveikatos politikos bei strategijos, efektyvumo stoka akivaizdi. Dramatiškai augant nedarbui, vis sunkiau žmones aprūpinti visuomeninėmis paslaugomis — tai jaučia ypač moterys. Dar atsilieka ir geriamo vandens bei maisto produktų užterštumo normų laikymosi bei kuriant efektyvią kontrolės sistemą. Gyventojų mityba netinkama.

Lietuvos atstovė painformavo posėdžio dalyvius, kad Vilniuje šiemet pradėjo veikti UNICEF komitetas. Steigiamajame suvažiavime dalyvavo daugiau kaip 70 vaikų užtarėjų, tarp jų 16 visuomeninių organizacijų atstovų. Komitetas bematant ėmėsi iniciatyvos paveikti ligonines, kad jos veikliau atsizvelgtų į kūdikių ir motinų poreikius, siekiant "kūdikiams palankios" ligoninės akreditacijos. Skatinama natūralaus maitinimo programa (pagal naujausias duomenis tik 8% motinų maitina kūdikius krūtimi). Šioje ir panašioje veikloje lietuviams talkina UNDP (JT-ų Vystymo Programos) koordinatorius, kurio įstaiga Vilniuje atidaryta pernai.

Kalbėtoja tvirtino, kad nepaprasti pakitėjimai ir Vidurio-Rytų Europoje iškilusios problemos reikalauja tarptautinio atsako. "Mes neturime pagrindinių išteklių, priemonių ir metodų, kurių reikia norint aprūpinti moteris ir vaikus visai ateičiai".

— Lietuvos Demokratinės Darbo Partijos (LDDP) trečiajame suvažiavime, įvykusiame balandžio 17 d. Vilniuje, partijos pirmininku išrinktas Adolfas Šleževičius, šeštasis Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas. Suvažiavime beveik per pusę atnaujinta partijos vadovybė, priimtas naujos redakcijos Statutas. Spaudos konferencijoje Šleževičius pakvietė visas nacionalines jėgas santarvei ir bendram darbui.

kalbėjo ji. Parama neturėtų ribotis humanitarinėmis pastangomis, bet remtis ilgalaikėmis strategijomis, įskaitant tolesnę pagalbą Rytų ir Centrinei Europai, Baltijos valstybėms ir naujai nepriklausomoms valstybėms. Lietuva tikisi, kad UNICEF vis veikliau reikšis Vidurio-Rytų Europoje, balandžio 28 d. pareiškė Lietuvos Misijos patarėjas Gintė Damušytė. Ji atstovavo Lietuvos delegacijai UNICEF tarybos sesijoje, kurioje Lietuva dalyvavo kaip stebėtoja.

Savo kalboje Lietuvos Misijos patarėja pareiškė, kad UNICEF Lietuvoje yra labiausiai žinoma Jungtinių Tautų organizacija ir autoritetingiausia vaikų teisių gynėja. Todėl jos vaidmuo labai svarbus visuomeninės ir ūkinės suirutės metu, pereinant į rinkos ūkį.

Damušytė išvardino kai kurias problemas, su kuriomis Lietuvoje dabar susiduria moterys ir vaikai:

Lietuvoje sunku išlaikyti reikiamą sveikatingumo lygį. Didėja esminių vaistų, vakcinų ir kitų medicininių reikmenų trūkumas, ypač naujagimiams; tik 5% vaikams reikalingų vaistų gaminami Lietuvoje. Lietuvos sveikatos sistemos tebėra senojo modelio, išvystyti be aiškios sveikatos politikos bei strategijos, efektyvumo stoka akivaizdi. Dramatiškai augant nedarbui, vis sunkiau žmones aprūpinti visuomeninėmis paslaugomis — tai jaučia ypač moterys. Dar atsilieka ir geriamo vandens bei maisto produktų užterštumo normų laikymosi bei kuriant efektyvią kontrolės sistemą. Gyventojų mityba netinkama.

Balandžio mėnesį Catholic Medical Mission Board iš New Yorko, globojama Landsbergio Fondo, surengė Vilniuje ir Klaipėdoje dviejų savaitių kursus. Juose dalyvavo apie 60 iš visos Lietuvos atrinktų asmenų, dirbančių su kūdikiais, turinčiais neurologinius sutrikimus. Panašūs kursai vyks ir šią vasarą. Nuotraukoje: newyorkiečiai terapeutai Arūnas Čiuberkis ir Silvija Krivickaitė atsako kursininkų klausimus Vilniaus 6-oje Poliklinikoje. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

TRIUKŠMINGAS BUVO TAUTOS FONDO METINIS SUSIRINKIMAS

Gegužės 8 d., šeštadienį, Kultūros Židinyje įvyko Tautos Fondo metinis visuotinis narių susirinkimas, prasidėjęs pamaldomis Fondo rėmėjų intencija Tėvų Pranciškonų koplyčioje.

Pasibaigus dalyvių registracijai, mažojoje salėje 10:30 val. prasidėjo posėdžiai. Pirmininkavo TF tarybos pirmininkas Algis Sperauskas. Po invokacijos, kurią sukalbėjo vienuolyno viršininkas Tėv. dr. Leonardas Andriekus, OFM, buvo sveikinimai žodžiu ir raštu.

Po to prieita prie darbotvarkės punkto — protokolo svarstymo

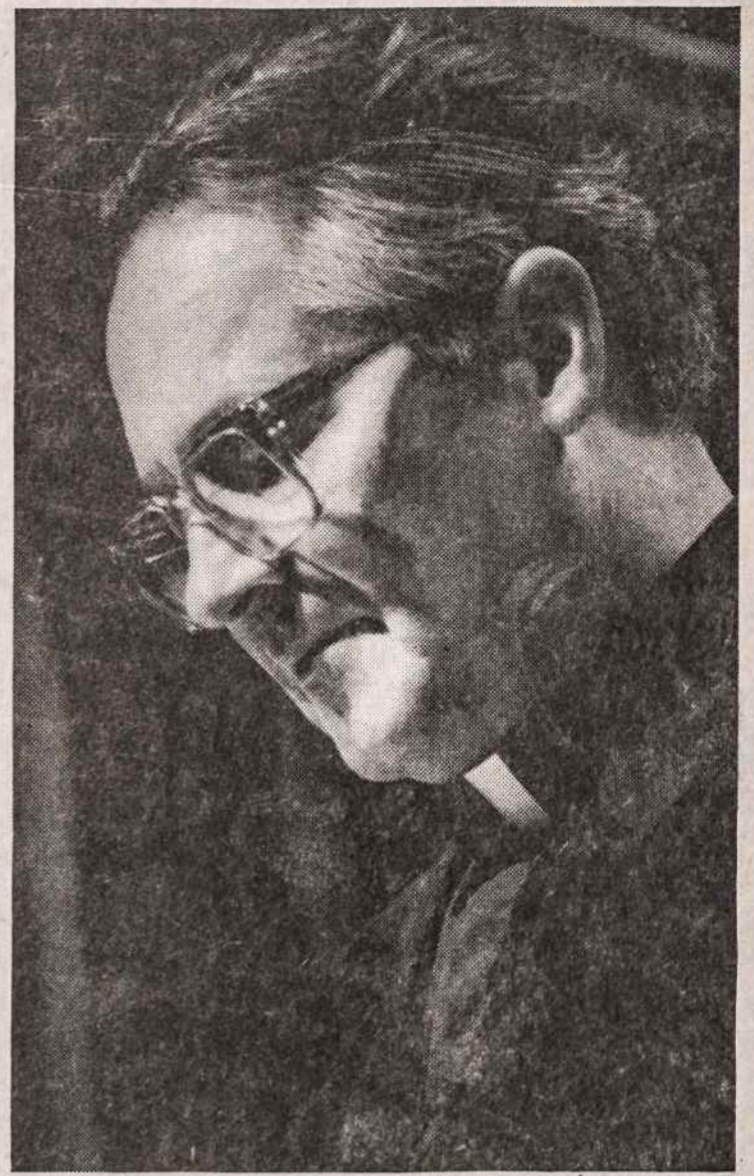
talkina valstybių nacionaliniai UNICEF komitetai.

Šiuo metu, pagal UNICEF kriterijus, Lietuva gali gauti tik simbolišką paramą vaikų sveikatos politikos formavimui, švietimui, sveikatos ir socialinių garantijų įstatymdavystės reikalams. Šalys, kuriose padėtis laikoma blogesne, kaip pvz., Vidurio Azijos respublikos Armėnija ar Azerbaidžanas — jau remiamos konkrečiau.

Tokią paramą pernai mėgino užblokuoti Trečiojo pasaulio šalys, kurios tvirtino, kad Centrinė ir Rytų Europa nukreips vystymosi lėšas nuo vargingiausių ir mažiausiai išsivysčiusių kraštų. Šių metų sesijoje Trečiojo pasaulio šalys viešai nebesipriešino.

1992 m. UNICEF pirminė medicinos pagalba buvo paskirstyta šitaip pagal regionus: 36.2% Afrikai (208.5 mln. USD), 29.9% Azijai (171.7 mln. USD), 12.5% Tarpregioninėm programom (71.9 mln. USD), 11.6% Viduriniams Rytams ir Šiaurės Afrikai (66.8 mln. USD), 8.4% Amerikos šalim ir Karibų salom (48.2 mln. USD) ir 1,4% Centrinei ir Rytų Europai, Baltijos valstybėms ir naujai nepriklausomoms valstybėms (8.2 mln. USD).

Nuolatinės Lietuvos Misijos JT informacija

Vysk. Paulius Baltakis, OFM. Vytauto Maželio nuotrauka.

ELLIS ISLAND GARBĖS MEDALIS VYSK. PAULIUI BALTAKIUI, OFM

Gegužės 16 d. New Yorko uoste esančioje Ellis Island saloje, pro kurios vartus per pusantro šimto metų praėjo daugiau kaip 200 milijonų imigrantų iš įvairių pasaulio kraštų, įvyks retos iškilmės.

Salėje, į kurią kadaise būdavo suvedami imigrantai, išlipę iš laivo ir įstrigę imigracijos įstaiigoje, tą gegužės sekmadienį įvyks aktas, skirtas pagerbti tų imigrantų palikuonims, savo

darbais nusipelnusiems Amerikai ir savo tautinei grupei. Tuos asmenis parinko Amerikos Etninių grupių koalicija, talkinant etninėms grupėms.

Tarp medalio gavėjų šiemet bus lietuvis — Išeivijos vyskupas Paulius Baltakis, OFM. Pernai tokį medalį gavo Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos ilgametis vedėjas kun. Kazimieras Pugevičius, prieš jį — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas dr. Vytautas Bieliauskas, o pirmasis medalininkas 1986 m. buvo VLIKO valdybos pirmininkas dr. Kazys Bobelis.

Nuo pat pradžios lig šiol pagerbti jau keli šimtai amerikiečių, tarp jų buvusieji prezidentai, dvasininkai, Senato ir Kongreso atstovai, gubernatoriai, aktoriai, menininkai, sportininkai.

Jie atžymėti už tai, kad dirbdami savo srityje, praturtino Amerikos gyvenimą, išlaikydami ir puoselėdami savo etnines vertybes. Iš tikrųjų tasai "Ellis Island Medal of Honor" pagerbia ne tik pavienį asmenį, tą, kuris tą medalį gauna, bet iškelia ir tą pluralizmą bei demokratizmą, įgalinusių etnines grupes išlaikyti savo tautinę tapatybę, lygiagrečiai tampant Amerikos gyvenimo integraline dalimi.

Prieš atvykdam į Ellis Island atsiimti savo medalių, medalininkai dalyvaus ekumeninėse pamaldose Šv. Patriko katedroje. O po iškilmių saloje, Manhattan uoste, oficialus priėmimas ir pabendravimas. Kalbas pasakys Medalio Komiteto vadovybė, kurioje yra kelios dešimtys New Yorko ir Amerikos įžymybių iš įvairių gyvenimo sričių.

Amerikos lietuviai, ypač newyorkiečiai, kurie arčiau pažįsta vyskupą Baltakį ir žino jo veiklą bei nuopelnus lietuviškos bendruomenės labai, džiaugiasi, kad jo darbai tapo pastebėti ir įvertinti amerikiečių mastu.

LF tarybos pirmininkas Sperauskas, valdybos pirm. A. Vakselis (jo pranešimas spausdinamas atskirai), buvo atstovybių ir įgaliotinių bei Kontrolės komisijos pranešimai.

Po pranešimų sekusios diskusijos susirinkimą pavertė chaosu. Pirmininkaujantysis Sperauskas gana vienašališkai ignoravo pasiūlymus iš salės ir galų pabaigė.

(nukelta į 8 psl.)

kolą priimti, kaip jis surašytas, ar visiškai nepriimti, ar priimti su pataisais. Pirmininkaujantįjam nesutikus atsisakyti pataisais, balsuota už ar prieš protokolą. Ginčų metu V. Steponis išreiškė pirmininkaujantįjam Sperauskui nepasitikėjimą. Tada vėl paskelbta pertrauka 10-čiai minučių, bet praktiškai užtrukusi nuo 3:55 val. iki 4:15 val. Po to vėl ginčytasi, ir pagaliau balsuota: už protokolo atmetimą — 5,269 balsai, už priėmimą — 3,773. Taigi protokolas nepriimtas. Veiklos pranešimus paskaitė

Popiet — vėl ginčai ar proto-

Naujasis Vilniaus miesto meras V. Jasulaitis (k.) ir tarybos pirmininkas V. Šapalas prie savivaldybės rūmų Gedimino prospekte. Už jų — minia piketuotojų prieš Seimo balandžio 15 d. nutarimą, paleidusį miesto tarybą ir valdybą už įvairius pareigūnų veiklos trūkumus. Paskirtasis tiesioginio valdymo įgaliotinis K. J. Klimaitis negali pradėti savo pareigų, nes šiedu nepasitraukia. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

TAUTOS FONDAS RENKASI DEMOKRATINĮ KELIĄ

Šių metų gegužės 8 d. Kultūros židinio patalpose įvyko Tautos Fondo metinis susirinkimas. Šis susirinkimas buvo išskirtinis tuo, kad jame pirmą kartą Tautos Fondo nariai turėjo progą lemti Tautos Fondo reikalus daugumos valia ir be pašalinės įtakos.

Vienas svarbiausių metinio susirinkimo uždavinių yra išrinkti Tarybą, ką šis susirinkimas ir padarė. Buvo išrinkti 15 asmenų iš Didžiojo New Yorko ir Connecticuto apylinkės, kurie po susirinkimo įvykusių pareigom pasiskirstė taip: J. Giedraitis — pirmininkas, J. P. Nasvytis ir J. Valaitis — vicepirmininkai, M. Žukauskienė — sekretorė, J. Lukoševičius, B. Nemickas, E. Remėza, V. Steponis, R. Vaičiaitis, J. Vainius, A. Vakselis, Vėbraičaitis, A. Vedeckas, J. Vilgalys, J. Vytuvienė — direktoriai.

Revizijos komisija palikta ta pati: L. Lileika, L. Sidlauskas, L. Tamošaitis.

Valdybos pirmininku išrinktas A. Vakselis, kuris visą valdybos sąstatą pristatys tarybai tvirtinti vėliau.

TF metiniam susirinkimui pirmininkavo A. Sparauskas, kuris, priešingai demokratinei tvarkai, atskirais atvejais savinosi susirinkimo šeimnininko vaidmenį, kas sukėlė nemažai bereikalingų diskusijų ir triukšmo. Rinkimų reikalui teko išrinkti pirmininko pakaitalą.

Praėjusio metinio susirinkimo protokolas nebuvo patvirtintas dėl pirmininko atsisakymo padaryti susirinkimo daugumos norimą pataisą.

Iš valdybos pirmininko pranešimo, pranešimų iš skyrių ir atskirų pasisakymų aiškėjo, kad taryba nesuprato naujai susidariusios Tautos Fondo padėties, VLIKui nustojus veikti, ir reikalą persiorientuoti į nepolitinę, savarankišką ir tik jos narių tvarkomą organizaciją, kaip to reikalauja ne pelno korporacijų įstatymas. Dėl to Tautos Fondas pra-

randa plačios visuomenės pasitikėjimą ir finansinę paramą. Ap-gailestaujant tenka pažymėti, kad susirinkimas rado reikalą visai tarybai pareikšti nepasitikėjimą.

Susirinkimo pradžia ir organizacinė dalis praėjo sklandžiai. Dalyvavo ir sveikino ambasadorius prie Jungtinių Tautų A. Simutis, ALTO ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovai. Raštu sveikino vyskupas. P. Baltakis, OFM, ir kiti. Ilgesnį informacinę ir sveikinimo kalbą pasakė Tautos Fondo atstovybės Lietuvoje pirmininkas A. Skaisgiris, kuris pavaizdavo sunkią ekonominę padėtį Lietuvoje ir pabrėžė skubios paramos reikalą.

Susirinkimas prasidėjo 10 val. ryto ir baigėsi apie 7-tą valandą vakaro.

Tautos Fondo Taryba

Piketuotojai prieš Seimo nutarimus paleisti Vilniaus tarybą ir merą. Viktoro Kapočiaus nuotr.

LIETUVOS AMBASADOJE

Balandžio 21-22 dienomis ambasadorius St. Lozoraitis ir Seimo Užsienio reikalų komisijos narys E. Zingeris dalyvavo renginiuose, skirtuose Holokausto muziejaus atidarymo progai. Į Washingtoną dalyvauti iškilmėse buvo atvykę 11 valstybių vadovai. Muziejaus atidarymo ceremonijoje dalyvavo prezidentas Clinton, kuris žymių svečių garbei Baltuosiuose Rūmuose surengė priėmimą.

Ambasadorius St. Lozoraitis balandžio 26 d. dalyvavo National Endowment for Democracy surengtame priėmime Valstybės departamente, atidarant konferenciją "Challenge for Democracy in the New Era". Konferencijoje dalyvavo Seimo opozicijos vadovas V. Landsbergis. Tą dieną ambasadorius su Seimo opozicijos vadovu lankėsi JAV Valstybės departamente ir susitiko su Sekretoriaus pavaduotoju Europai ir Kanadai S. Oxman. Buvo kalbėta apie politinę ir ekonominę situaciją Lietuvoje, JAV teikiamą paramą, tolesnį bendradarbiavimą.

Balandžio pabaigoje ir gegužės pradžioje ambasadorius St.

Lozoraitis buvo susitikęs su naujuoju Latvijos ambasadoriumi O. Kalnins, Ukrainos ambasadoriumi O. Bilorus, Lenkijos užsienio reikalų ministru B. Skubiszewski ir ambasadoriumi K. Dziewanowski, su Norvegijos, Švedijos, Italijos ambasadoriais ir su JAV Valstybės departamente Baltų skyriaus valdininkais bei Protokolo skyriaus atstovais.

Ambasadorius St. Lozoraitis gegužės 6 d. priėmė ir atsakė į laikraščio "Baltic Observer" žurnalistas I. Arklina klausimus. Korespondentė iš Latvijos domino Lietuvos ekonominę ir politinę padėtį, Latvijos-Lietuvos santykius, bendra šių valstybių diplomatų veikla Washingtone, santykių tarp JAV ir Lietuvos raida.

V. Nakas, ambasadoriaus padėjėjas politiniams ir spaudos reikalams, gegužės 5 d. skaitė paskaitą American University studentams. Pranešimo tema — reformų eiga Lietuvoje. Po paskaitos prelegentas atsakė susirinkusiųjų klausimus.

Vykdamas JAV Žemės ūkio departamento programą PL 480,

BUTŲ KAINOS VILNIUJE

"Lietuvos aidas" balandžio 20 d. atspausdino savo žurnalistas Daivos Čiužinytės rašinį apie butų kainas Vilniuje. Tik keistas dalykas, kad kainos nurodomos JAV doleriais, nes talonas butų reikaluose "nežaidžiamas".

"Kai turi stogą virš galvos, ir kainos nebaisios, rašo žurnalistė, — taip pajuokauja vieni, padūsauja kiti. O treti su valiutos pundeliu prie širdies bėgioja po nekilnojamojo turto agentūras — ieško, kur pigiau.

Vilniuje šiomis dienomis vieno kambario butas kainuoja nuo 3090 iki 16,4 tūkst. "žaliųjų". Kuo toliau nuo miesto centro, tuo pigesni. Mažiausiai JAV dolerių (markėmis parduojami nepasitiki) reikia sukrapštyti norintiems įsikurti Naujininkuose, Naujojoje Vilnioje, Paneriuose.

Už pigiausių ir brangiausių 2 kambario butus Žirmūnuose reikia mokėti atitinkamai po 5,5-5,8 ir po 6-6,5 tūkst. JAV dolerių, Lazdynuose — po 5-5,8 ir po 6-9,7, Fabijoniškėse — po 6,9 ir 7,4, Karoliniškėse, Viršuliškėse ir Justiniškėse — po 4,9-7,5 ir po 8-10, Šeškinėje — apie

7-7,8, Žvėryne — po 5,8-6 ir netgi po 14. Centre butai brangiausi — po 10-16,4 tūkst. dolerių.

Aišku, šis kainų skirtumas yra sąlygiškas: vieni butai tinka ne tik gyventi, bet ir įsirengti parduotuvei, kontorai, kitų — aukštos lubos ar tualetas ir vonia kartu. Kaina neretai pakyla, jeigu namas toliau nuo gatvės, šalia yra automobilių stovėjimo ir vaikų žaidimo aikštelės, troleibuso ar autobuso stotelė, parduotuvė. Svarbu, kuriame namo aukšte perkamas butas. Pirmas aukštas labai tinka komercijai, verslui, todėl tokie butai brangesni.

Dviejų kambarių butai kainuoja 4,3-7,7 tūkst. JAV dolerių Užupyje, iki 23 tūkst. Senamiestyje, trijų — pigiausiai Viršuliškėse (apie 11-13 tūkst.), brangiausiai Antakalnyje ir centre (apie 30-35 tūkst.). Keturių kambarių buto, nesukrapštęs 25 tūkst., neįsigysi. Pigiausiai butus parduoda tik netikėtai išsostinės arba visai iš Lietuvos turį išvykti žmonės. Ypač nepasiturintiems dažnai tenka atsisakyti didesnio būsto. Nebeįstengiantys užsimokėti už komunalines paslaugas senukai į mažesnių butų saviškio patys pasikeisti negali. Kreipiasi į agentūras arba priima nuomininkus.

Išsinuomoti Vilniuje kambarį už talonus ar už rublius dabar beveik neįmanoma. Tik už valiutą. Vieno kambario butas naujuosiuose rajonuose mėnesiui kainuoja nuo 25 iki 50 JAV dolerių, dviejų kambarių — 80-100, keturių kambarių — 200 (su garažu 250). Galima metalinį garažą išsinuomoti ir už 10 dolerių.

Garažą pigiausiai galima nusipirkti Baltupių rajone — už 3,5-4 tūkst. JAV dolerių, o norint įsigyti Šeškinėje arba Antakalnyje, reikės dar pridėti tūkstantį, pusantra. Pirkti be nekilnojamojo turto agentūros tarpininkavimo — atsieitų pigiau.

Sklypo aras netoli Vilniaus vidutiniškai kainuoja apie 750 JAV dolerių. Metams išsinuomoti 5 ha dirbamos žemės Jašiūnuose (Šalčininkų raj.) kainuos 270 JAV dolerių.

Firmos "Saba Real Estate" analizės biuras paskelbė naujas butų, kuriuos parduoda nekilnojamojo turto biržas Maskvoje, kainas. Ten jos vėl kyla, bet jau ne taip smarkiai. Ekspertai teigia, jog tai pirmasis požymis, kad stabili-

(nukelta į 4 psl.)

gegužės 4 d. į Klaipėdą iš Baltijos uosto išplaukė pirmasis laivas su pašariniiais kukurūzais (37,4 tūkst. metrinių tonų). Lietuvos uostamiestį krovins turėtų pasiekti po penkiolikos dienų.

Laivo palydėjimo ceremonijoje dalyvavo ambasadoriaus padėjėjas ekonomikos reikalams P. Ražanauskas, kompanijos American Trade Sales prezidentas A. Harrari.

D. Vidutienė, ambasadoriaus padėjėja mokslo ir švietimo reikalams, gegužės 4 d. buvo susitikusi su įvairių kolegijų moksleiviais, dalyvavusiais "Close-up" Fondo programoje. Jiems papasakojo apie Lietuvą, jos istoriją, supažindino su dabartine ekonomine ir politine padėtimi. Kito-

mis dienomis ji su Weber valstijos (Utah) universiteto atstovais tarėsi dėl platesnių galimybių Lietuvos studentams mokytis. Šiame universitete studijuoja keturi studentai iš Vytauto Didžiojo Universiteto.

Vidutienė susitikime su USTA atstovais P. Kreitzer ir T. Tibbins diskutavo JAV Vyriausybės remiamą Fulbright programą. Ši programa numato kasmet apsi-keisti 6 mokytojų, taip pat numatoma 4-6 savaitėm pasikeisti mokyklų administratoriais. Numatoma, kad šią programą Lietuvoje koordinuos JAV ambasada Vilniuje. Savo ruožtu, Lietuvos ambasada Washingtone buvo paprašyta skleisti apie šią programą žinias.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido-tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido-tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido-tuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigų kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvini-aj pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmdieniais 9-10 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bay-side, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

KOLODNY&KOLODNY: Virginija Kolodny, lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, NY 10007. Tel. 212 349-7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomojimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmdieniais nuo 2 iki 3 val. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba iš tos pačios stoties, girdima irgi sekmdieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636.

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvių advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 962-5810.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150

TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA -
GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
 - LAIVAI (CRUISES)
 - TRAUKINIAI (AMTRAK)
 - AUTOBUSAI
 - NUOMOJAMOS MAŠINOS
 - VIEŠBUČIAI
 - IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIŲ IR TURIZMO Į LIETUVĄ**
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —**Naujas smūgis mūsų išėvijai**

New Yorko lietuviai dar neat-sigavo nuo Federalinės Kredito Unijos "Kasos" žlugimo, prie ku-rio privedė lietuvių nesugebėjimas administruoti savo finansinę įstaigą.

Dabar štai kitas smūgis — lietu- viai nemoka tvarkyti ir admini- struoti Tautos Fondo!

Gegužės 8 d. Kultūros Židinyje vyko Tautos Fondo metinis suvažiavimas, kuris virto tikru chaosu, didžiausiu sąmyšiu ir iš- siskyrimu. Išsiskyrė ne lupini tėvynės meilės, bet degdami di- dele neapykanta vienas kitam, palikdami sujauktus Tautos Fon- do reikalus. Pasigriebė Fondo raštus ir išėjo pro duris.

Ir kodėl išėjo, kodėl sukilo ir kas sukilo?

Jau nuo praeitų metų Fondo suvažiavimo žmonės ėmė kalbėti, kad suvažiavimas pravestas nedemokratiškai, o prievarta primetant kitiems savo valią. Vienas asmuo per savo patikėtinus sugebėjo pasiglemžti valdžią, įsigydamas daug balsų. Kai buvo VLIKo laikai, tai jo pirmi- ninkas gaudavo 45% balsų. Prie jų prijungė dar kitus, patikimų savo bičiulių, taip ir sudarė dau- gumą. Dabar VLIKo veikla sus- tabdyta, nebėra ir jo pirminin- ko, tad ir tų balsų jis nebeturi.

Dėl to ir kilo nerimas. Jau se- niai kalbėta, kad reikia ištiesinti, neleisti vienam žmogui taip įsi- galėti ir įstumti Tautos Fondą į bėdą.

Kai tik prasidėjo trintis, tuoj sumažėjo aukos Tautos Fondui. Ir jos nuolat mažėjo.

Įtampa dar labiau didėjo artė- jant Tautos Fondo suvažiavimui. Spaudoje pasirodė straipsnių, kritikuojančių Tautos Fondo veiksmus ir net teigiančių, kad einama klaidingu keliu.

Fondo narius gąsdino ir tai, kad netvarkingai buvo leidžiami

pinigai, mokama didelė alga vie- nam nieko nesugebančiam as- meniui, mokamos didelės nereik- alingos kelionių išlaidos.

Jau iš anksto aiškėjo, kad šis suvažiavimas bus audringas, jis nuvers dabartinę Fondo vado- vybę ir išrinktą naują, kuri Fondo veiklą grąžins į teisingą kelią ir atstatys jo pasitikėjimą.

Suvažiavimas todėl ir buvo triukšmingas, kad mažuma visai nepaisė, ko reikalauja dauguma. Ji darė tik savo, nesiskaitydama su demokratinėmis tradicijomis. Mažuma nesiklausė kitos pusės argumentų. Suvažiavimas panašėjo į senovės bajorų seime- lius, kur abi pusės griebdavosi kardų.

Pašalinių jėgų kurstoma, ma- žuma pasigriebė dokumentus nuo stalo ir pasitraukė iš salės. Pasitraukė ne tėvynės meilės ve- dama, bet savo ambicijos, noro visa užimti ir kontroliuoti, kad paskui, pataikaudama dabartinei Lietuvos administracijai, galėtų siekti savanaudiškų tikslų.

Buvęs vieningas Tautos Fon- das suskilo į dvi dalis. Vieną dalį sudaro mažuma, kuri nori viską paglemžti ir kontroliuoti, o an- troji dalis — dauguma, kuri nori Fondą išgelbėti.

Iš susirinkimo išėjusioji mažu- ma sekma dienį (gegužės 9 d.) posėdžiavo ir išsirinko savo tary- bos pirmininką (A. Budreckį) ir valdybos pirmininką (A. Sperau- ską, buvusį tarybos pirmininką), vienašališkai pirmininkavusį su- važiavime.

Suvažiavime likusioji dau- guma dar tą pačią gegužės 8 d. posėdžiavo toliau ir išsirinko naują vadovybę: tarybos pirmi- ninką Juozą Ciedraitį, valdybos pirmininką Aleksandrą Vakselį.

(nukelta į 4 psl.)

Metiniame Tautos Fondo na- rių susirinkime, gegužės 8 d. įvykusiame Kultūros Židinyje New Yorke, LF valdybos pirmi- ninkas A. Vakselis padarė veiko- los pranešimą, kuris spausdina- mas šiek tiek sutrumpintai:

Lietuvos Nepriklausomybę at- kūręs ir VLIKui darbą užbai- gęs, Tautos Fondo vaidmuo kei- tės iš Lietuvos laisvinimo pa- stangų rėmimo į pagalbą Lietu- vai, siekiant demokratinės san- tvarkos įgyvendinimo, atpalai- davimo Lietuvos švietimo ir be- simokančio jaunimo nuo sovieti- nio galvojimo, suteikiant ekono- miinę pagalbą Lietuvos ūkiui bei ūkininkui.

Taigi Tautos Fondo valdyba, neturėdama Tautos Fondo tary- bos gairių ir instrukcijų, mėgino nelaukti ir darbą vis dėlto pradėti, nes reikalai nelaukė.

Tarybai, ir žinoma, Tautos Fon- dui užtruko virš 9 mėnesių laiko "atrasti save" paskelbiant gana stipriai kritikuojamą "Credo". Tai labai neigiamai paveikė Tautos Fondo veiklą ne tik pačiame centre, bet ir periferijoje — at- stovybėse. Aukos beveik susto- jo, gyvenome iš procentų. Vi- dinė nesantaika, įvykus esminiams pasikeitimams Tautos Fondo tarybos sąstata, veikė kontraproduktyviai. Sustojo "Valdybos žinios". Pradėjo reikš- ti partizaninė veikla (Australi- ja, Kanada). Į paviščių šios nei-

TAUTOS FONDO VALDYBOS PIRMININKO ALEKSANDRO VAKSELIO PRANEŠIMAS

giamybės išsiplė "rinkiminės propagandos" veiksmuose. Au- kotojai pradėjo klausti: "Kas čia darosi?" Nepasitikėjimo ir nepa- tikėjimo srautas, įvedus Janonio reviziją, liejosi visą laiką. Čia rei- kia pažymėti, kad ta revizija ne- turėjo jokio pagrindo, tik suerzi- no valdybą — atsistatydino rei- kalų vedėjas Vytautas Kulpa. Nerimtas dėmesys į investavi- mus neveikė teigiamai Tautos Fondo finansų pastangų. Dėl to Tautos Fondas turėjo įrodomai galimų finansinių nuostolių, ku- riuos yra sunku, o gal ir neįma- noma įvertinti.

Fondo atstovybės

Iš viso yra 10 atstovybių. Jų veikla buvo ribota, labiau pri- klausė nuo aukotojų noro aukoti, negu nuo pačių atstovybių ini- ciatyvos.

Išskirtinę vietą užima Kana- dos atstovybė (Bruno Laučys, pirm.). Jos organizacinė struktū- ra gerokai susiaurėjo. Aukų gau- nama žymiai mažiau. Reiškėsi stiprus administraciniai-finansi- niai negalavimai. Nuolatinis spaudimas iš tam tikrų organiza- cijų ir institucijų sudarė vietos Tautos Fondui labai nepalankų klimatą. Savo pranešime B. Lau-

čys sako: "VLKui užsidiarius, Kanados bendruomenė pradėjo daryti spaudimą, kad Tautos Fondas aukų nerinktų, nes visi pinigai yra siunčiami į Ameriką. Net buvo prieita prie vandaliz- mo. Jeigu mes, t.y. Kanados TF atstovybė, ir toliau siūsimė au- kas į Ameriką, mes būsimė pri- versti Kanados TF atstovybę už- daryti, nes žmonės atsisako au- koti".

Kanadoje vedamas susirašinė- jimas dėl didesnio skaičiaus žemės ūkiui traktorių nupirkimo. Tautos Fondo metiniam susirin- kimui pritarus ar būsimai tarybai sutikus vykdyti, projektas gali turėti labai didelės naudos Lie- tuvos ūkiui einant tiesiogiai ūki- ninkams ir perkant traktorius iš gamintojų Baltarusijoje.

Tą akciją jau yra pradėjęs Kana- dos generalinis konsulas Haris Lapas. Vienas traktorius kaštuo- ja \$1,450 ir priedai papildomai su transportu kaštuotų dar \$1,275. Taigi traktorius su priedais — \$2,725.

Tarybos pirmininko mėgini- mas "sudrausminti" atstovybes per D. Janonio ekspertines re- formas atsimušė į stiprų pasi- priešinimą ir, atrodo, bent šiuo tarpu, nuo tokios organizaciją ar-

dančios veiklos atsisakyta.

Šiuo metu veikia šios TF atsto- vybės:

Lietuvos — Atstovybės pirmi- ninkas yra Antanas Skaisgiris; adresas: Bernardinų 8, kamb. 22, 2600 Vilnius, Lietuva. Įsteigta 1992.X.28 d., pradėjo oficialiai veikti nuo 1993.I.1 d. metinė są- mata šiemet yra \$2,000. Veikia patariamasis komitetas, atsakin- gas tik atstovybės pirmininkui. Tai TF ryšys su paramos gavėjais ir atstovavimas.

Australijos — pirm. prel. Pet- rui Butkui mirus, jo pareigas eina A. Kramilius.

Didžiosios Britanijos — pirm. K. Tamošiūnas savo rašte sako: "Suvažiavime, įvykusiame ba- landžio 24-25 dienomis, aiškiai pasisakyta prieš Tautos Fondo suaukotų pinigų Britanijoje pa- naudojimą ne čia vietoje. Pats DBLS pirmininkas J. Alkis su- važiavime reikalavo, kad TF at- stovybė Britanijoje būtų uždary- ta".

Bostono — TF įgaliotinis A. Budreckis prieš 2 mėnesius pas- kirtas Bostono TF įgaliotiniu.

Floridos — Senasis atstovybės komitetas pasitraukė. Nauju TF atstovu paskirtas Juozas Nakuta- vičius.

Illinoiso — pirm. Jonas Jurkū- nas, išd. Pranas Povilaitis. Buvo labai aktyvi atstovybė. Pasikei- tus vadovybei TF centre, savo veiklą gerokai apstabdė. (Sako, kad neturėjo aiškaus nusistaty- mo dėl TF tikslų ir tolimesnės egzistencijos).

Tikslai ir uždaviniai paskelbti spaudoje pradedant 1993-čiuo- sius metus. Valdyba nebuvo ga- vusi teksto prieš juos skelbiant spaudoje, todėl negalėjo komentu- ti.

Kalifornijos — pirm. dr. Povi- las Švarcas. 1993.III.3 d. suda- rytas naujas atstovybės komite- tas. Dalyvavo Vasario 16 aukų vajuje.

Klevelando — pirm. Vytautas Jokūbaitis. Savo pranešime 1992 m. paskelbė, kad Tautos Fondą iš Vasario 16 aukų rinkimo elimi- navo.

Michigano — pirm. Eugenija Bulotienė.

(nukelta į 4 psl.)

Per Velykas linksminamasi Rumšiškėse. Viktoro Kapočiaus nuotr.

Lietuvos dienoraščio skeveldros

Alfonsas Nakas

12

Vagys nusi- nešė ir brangiai pardavė, be- rods, spalvoto metalo dalį. Iš jų nupirko kolekoriai. Per spaudą ir TV apeliavus, paminklo dalis sugrąžinta. Grąžinusiųjų pa- vardės nutylėtos.

Lankėme dar vienas dideles kapines, berods Rokantiškių. Tokio didelio įspūdžio, kaip Antakalnio, jos nepaliko. Bet ten radome keletą savo artimųjų.

Vilniuje įsikūrus

Paskutinį kartą permakvoję Sportininkų bendrabuty Konar- skio g-jė, dviem su puse savaičių iki išvykimo įsikuriam gimini- naitės bute, Apkasų g-jė. Apkasų gatvė labai gera vieta trumpai pagyventi. Mūsų daugiabutis namas prie Žalgirio g-vės, tik už poros skersgatvių į rytus nuo Kalvarijų g-vės. Jeigu pėsčiomis iki Katedros, tai pusvalandis. Iki artimiausio Gedimino prospekto taško — 25 minutės. Iki vieš- bučio "Lietuva" — 20 minučių. Jei pėsčiomis nenori, Kalvarijų

gatvė zuja bent kelių linijų trolei- busai. Pagaliau, prie pat mūsų namo kampo — taksijų stovėjimo vieta. Jų čia susirenka nuo kelių iki tuzino. Jeigu taksis tave veš nuo čia iki geležinkelio stoties, kainuos tarp 100-150 rb. Bet jei- gu nuo stoties iki čia — 3-4 šim- tai. Nelogiška? Visiškai logiška ir darosi aišku, kai su vairuotojais pasikalbi. Tik neturiu laiko aiš- kinti skaitytėjui.

Mūsų butas patogus dar ir to- dėl, kad tik už 5 min. pėsčiomis iki Kalvarijų turgaus. Ir todėl, kad skersai Apkasų gatvės (atsar- giai eik, kad neužlėktų automaši- na) — maisto produktų ir kitokių prekių parduotuvė "Žalgiris". Tik nepatogu, kad esi antrame aukšte, kad automobilių ir sunk- vežimių judėjimas kaip Detroit- te, bet automobiliai pakaušyti švinu. Kad būtų dar nepatogiau, šalia "Žalgirio" parduotuvės įsi- taisiusi ir "Žalgirio" degalinė (Gas station, Tankstelle). Ji irgi "švininė", automobiliams pade- da gyventojus nuodyti. Bet per

dvi su puse savaičių nenumirėm ir giminaitei liekam labai dėkingi.

Šiame bute atsiradę ruggjūčio 28-sios, penktadienio ryte, laiko niekais neleidome. Turguje nu- sipirkom obuolių ir gabalėlį amerikietiško kvepiančio muilo "Camay". Tik vienas tebuvo. Kainavo 45 rb. Per beveik 4 sa- vaites Lietuvoje jau žinojome, kokios rūšies Kauno duona, Pajūrio duona, Bočių duona. Bočių pati skaniausia, bet ir brangiausia. Dabar ir Vilniuje jos kaina jau prisiklausė iki 30 rb už 1 kg kepalėlį. Turguje ją par- davinėja iš sunkvežimio. Pri- ėjusi moteris pasiklausė kainos ir nustėjo. Rankoje maigė, maigė banknotų pluoštelį ir pa- prašė pusės kepalėlio. Iškart niurzgėdamas, bet visgi vyras pardavė atpovę.

Mes labai norėjome moteriai padovanoti, t.y. už ją užmokėti, bet pabūgome mus stebinčios publikos. Kur neatrodė pavojin- ga, visose Lietuvos kelionėse kam nors po kelias dešimtis ir kelis šimtus rublių padovanoda- vom. Net visiškai nepažįsta- miems. Spyriodavosi. Sunku būdavo įsiūlyti, bet visgi paim- davo.

"Žalgirio" parduotuvėje susi- pažinome su eilėmis. Ir abu su- tartinai pasmerkėme dar tebe- veikiančią sovietinę sistemą. Pirmiausia, dėl neįsivedimo sa-

Šių atsiminimų autorius Vilniuje, Antakalnio kapinėse, prie Antano Miškinio kapo.

vitarnos. "Žalgiry" vienoms prekėms savitarna veikia, kitoms ne. Visų rūšių konservai, geri- mai buteliuose, duona, tualeti- nis popierius, tik keletą dalykų suminint, parduodama savitar- nos būdu. Tame skyriuje daug klientų, bet jie užtrunka tik ke- liolika minučių bei kelias minu- tes prie kasos. Bet mėsa, sūris, dešros, kiaušiniai, žuvis, kiti

švieži, gendantys produktai, ypač pjaustomi ir sveriami, klientus kankina valandomis. Aš prie dešrų prastovėjau pusva- landį, Bronė prie sviesto ir sūrį — daugiau kaip valandą.

Kai dar tik svarstėme į kurią eilę pirma stoti, ilgiausią radome ten, kur pardavinėjo druską. Ji, be abeje, iš Rusijos, būta sutriki-

mų transporte ir tik šiandien jos privežta "iki soties", kaip ten iš- sireiškiama. Iki soties, kai paimsi ir užsimokėsi. Druska dideliuo- se tamsios drobės maišuose. Ji supuolusi, ar gal iš kasyklų imta nesmulkinant. Pirkėjai nori 1-2 kg, o gabalai po 5 ir daugiau kg. Pradaręs maišą, vienas vyras kir- viu skaldo.

(Bus daugiau)

AR IŠLIKS AVELĖS VEIKLA, KAI APLINK TIEK VILKŲ?

Lito istorijos galo nematyti...

Seimo spaudos konferencijoje balandžio 29 d. Lietuvos banko valdybos pirmininkas Visokavičius pristatė savo patarėjus - Tarptautinio valiutos fondo atstovą Hetfoksa, konsultantus Aukštuolį, Griną ir buvusį ilgametį JAV federalinio rezervų fondo (centrinio banko) viceprezidentą Traiberį. LB pirmininkas supažindino su išvarkę priimtais lito komiteto dokumentais ir atsakė į klausimus.

Paskelbtieji Lito komiteto pareiškimai sukėlė korespondentams nemažą klausimų. Pirmiausia, apie pačius dokumentus. Kaip pranešė ELTA, visi laikinieji pinigai - talonai bus keičiami į litus vienodu santykiu, nepriklausomai nuo turimos sumos. Ši nuostata bus taikoma visiems Lietuvos piliečių pinigams ir indėliams, privačioms, valstybinėms įmonėms, organizacijoms ir akcinėms bendrovėms. Konvertuojamos valiutos indėliai, laikomi Lietuvos bankuose, priedu į litus bus keičiami. Labai įdomu, kad šis sakiny pasakys apie pareiškimą. Vadinasi, tokia galimybė buvo svarstoma...

Dar daugiau klausimų sukėlė pareiškimo teiginys, kad "visi pinigai esantys ir Lietuvoje, ir užsienyje, nepriklausomai nuo jų kilmės, yra teisėtai fizinių bei juridinių asmenų turtas ir negali būti konfiskuotas". Vadinasi, ir vogti, ir apgaulės būdu

gautieji pinigai nuo šiol yra teisėti. Keista amnestija, kada nusikalstamumo kreivė Lietuvoje nuolat kyla.

Labai svarbus pareiškimas, kad "Lito komitetas garantuoja, jog i apyvartą bus išleidžiami tik kokybiški banknotai". Žinoma, reikia turėti omeny, kad lito kokybės supratimas šiuo metu Lietuvoje nėra vienodas. Kai kam atrodo, kad 30% litų yra nekokybiški, ekspertams - 50%, o buvęs Lietuvos banko pirmininkas Baldišis pareiškė, kad "liti tinka vartojimui". Taigi šis vieno sakinio pareiškimas susilaukė korespondentų dėmesio.

Buvo atsakyta, kad litų kokybę iš naujo tikrina ekspertai, nekokybiški banknotai i apyvartą nebus leidžiami, su amerikiečių firma susitarta perspausdinti litus, įdedant nepagrįstai išimtas paslaptis iš kai kurių nominalų (tai atsieis dar apie \$4 milijonus), ateityje bus ieškoma patikimesnių partnerių.

Aptartas ir litų įvedimo būdas. Jis nebus nei estiškas, nei latviškas - bus atsižvelgta į kaimynų klaidas. Litas "bus orientuojamas į tvirtą valiutą", tačiau i kurią Lietuvos banko pirmininkas neatsakė. Labai keista, kad kaimyninių Estijos ir Latvijos variantuose išūrimos tik klaidos. Tačiau, kaip rodo statistika, Estijos krona tvirtai įėjo i Europos pinigų sistemą, ir jos kursas JAV dolerio atžvilgiu nuolat po

truputį kyla. Jei tai laikoma klaidomis, tai kur bus orientuojamas litas?

Ir čia tuoj duodamas atsakymas. Visokavičius sakė, kad "būtų labai gerai, jei valstybė uždirbtų iš lito įvedimo", tačiau "dėsime visas pastangas, kad liktų nepažeisti žmonių interesai".

Kaip liūdna, kad Lietuvos banko pirmininkas nežino, jog negali būti sotus vilkas ir avelė likti sveika. O juk Lietuvos bankas gins valstybės interesus, kurie visada buvo priešingi eilinių žmonių interesams.

Visokavičius taip pat neatmetė galimybės, kad iš lito įvedimo gali uždirbti ir su Vyriausybe susijusios finansinės grupės. Spaudos konferencijoje sėdėjęs Prezidento vyr. patarėjas R. Rajeckas patenkintas nusišypsojo.

Kaip paaiškėjo per spaudos konferenciją, iki liepos 1 d. turėtų būti sutvarkyta šalies finansinė sistema - "stabilizuotas" talonas, o tada jau galima "pradėti" laukti lito, kuris "šiais metais tikrai bus".

Norinčių "uždirbti iš lito įvedimo" netrūksta. Kažkas vėl gaus \$4 milijonus, kažkas - atlyginimus už naujų kontraktų pasirašymą, lito kokybės nežinia kelintą kartą patikrinimą.

Lito puotoje vilkų netrūksta, tik ar avelė liks sveika... A. J.

Pluoštas naujųjų Lietuvos litų, kuriuos ketinama paleisti apyvarton kažkada šiemet. Šiuo metu dar tebevyksta ginčai dėl to, ar naujai atspausdintieji banknotai yra pakankamai saugūs nuo padirbimo, nes spausdintojai nesilaikė griežtai susitarimo taisyklių, o juos priėmusieji Lietuvos pareigūnai nebuvo reiklūs. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Taip atrodė nepriklausomos Lietuvos 20 litų banknotas, su penkiais parašais, išleistas 1930 metais Vytauto Didžiojo jubiliejaus proga. Dabartiniai Lietuvos litai teturi vieną parašą, nors pagal susitarimą turėjo būti trys ar bent du. Pirmieji Lietuvos litai turėjo ir įrašą (žr. kairėje pusėje apačioje): "Vienas litas turi 0,150.462 gramų gryno aukso". Romo Kisieliaus nuotrauka

Algirdo Brazauskos spaudos konferencija po kelionės į Britaniją. Dešinėje naujasis Lietuvos Banko prezidentas R. Visokavičius. Viktoro Kapočiaus nuotr.

TAUTOS FONDO VALDYBOS PIRMININKO ALEKSANDRO VAKSELIO PRANEŠIMAS

(atkelta iš 3 psl.)

Raštinė ir komitetai

Raštinė atlieka visus organizacinius, administracinius ir susirašinėjimo darbus. Tarnautojų yra 4 asmenys, ir visiems jiems kartu išmokoma apie \$45,000 per metus. Dienų vidurkis 2.57 per savaitę. Raštinės vedėju buvo Vytautas Kulpa. Jis yra taip pat ir valdybos vicepirmininkas.

Tikslų ir uždavinių komitetas - pirm. Jurgis Valaitis; Lešų skirstymo komitetas - pirm. Jurgis Bobelis; Finansų ir investavimo komitetas - pirm. Jurgis Bobelis; Palikimų komitetas - pirm. Juozas Giedraitis.

Komitetai praneša tarybai per jos pirmininką. Turėjo duoti patvarkymus savo sričių veikloje, bet, išskyrus Tikslų ir uždavinių ir Lešų skirstymo komitetus, kiti buvo tik statistai. Finansų ir investavimo komitetas, savo darbo neatlikdamas gauti aukštesniems procentams, tuo sumažino galimybes padidinti kapitalą nuo apie \$1,000,000. Valdyba jų patvarkymų nesulaukė.

Bendra Tautos Fondo veikla

Ji reikšėsi organizacinėse srityse,

finansuose, visuomeniniuose darbuose.

Atstovybių veikla, nors niekad nebuvo stipri administraciniu ir organizaciniu požiūriu, reikšėsi nerašytu ir nedokumentuotu "garbės žodžiu", todėl TF centras veikė atstovybes daugiau pažado ir gerų norų vykdymo būdu. Su atstovybėmis niekad jokios rašytinės sutarties nėra buvę, išskyrus Lietuvos atstovybę Vilniuje. Gerai valiai esant iš abiejų pusių, kooperavimas buvo ribotai įmanomas. Noras atstovybes įstatymiškai pajungti Tautos Fondui susilaukė iš valdybos stiprios opozicijos ir panaudojimas pašalinių jėgų tam reikalui pasiekti, bent laikinai buvo sustabdytas.

Finansinė veikla

Visi gavote išsamią Vytauto Kulpas paruoštą finansinę apžvalgą ir pajamų/išlaidų apyskaitą bei balansą. Jūs turbūt pastebėsite, kad pereinamais metais valdyba nepravėdė piniginių vajaus. Tai įvyko dėl šių priežasčių:

Tarybai užtruko virš devynių mėnesių Tautos Fondo tikslus ir uždavinius suformuluoti bei juos paskelbti; ji nesutiko, kad vestume naują; ji neleido skelbti aukotojų pavardžių, nes esą tai per brangiai kaštuotų.

Taigi nebuvo vajaus, nebuvo ir aukų.

Neužregistruoti finansinėje apžvalgoje liko bent du stambesni palikimai ir dar keletas mažesnių sumų. Jie pateks į apyskaitą, teismams padarius galutinį sprendimą jiems išmokėti, ir pinigų gavus.

Investavimai galėjo žymiai daugiau įplaukų atnešti, jei Finansų ir investavimų komitetas būtų rimčiau į savo darbą pažinrėjęs ir nurodęs išdėdinti, kur ir kada investuoti Tarybos leistosius \$300,000.

Tautos Fondo atstovybė Vilniuje atlieka labai gerą darbą už labai pigią kainą. Ji skelbia projektus, surenka aukų prašančiųjų duomenis, juos patikrina ir su savo rekomendacija atsiunčia į New Yorką. Atlieka didžiulę paslaugą Tautos Fondui. Jei reiks įsijungti į programą "Traktoriai Lietuvai", Vilniaus atstovybė bus labai reikalinga.

TF nuostatai

Savotiškas ir šališkas interpretavimas Tautos Fondo nuostatų ardo organizacinę drausmę. Nepaisymas nuostatų str. VI.2. "išdėdinti kartu su pirmininku (valdybos) ar su kuriuo kitu valdybos nariu pasirašo čekius".

Gautas tarybos pirmininko patvarkymas, kad ir jis turi pasirašyti čekius. Taip buvo padaryta, nors tai yra prieš Tautos Fondo nuostatus.

Tarybos pirmininkas pasiskelbė, o gal jį paskelbė, vyriausiu ekzekutyvu (CEO), nors Tautos Fondo istorijoje to nebuvo. Taigi dabar yra taip: tarybos pirmininkas - tarybos vyriausia galva, nors taryba nėra ekzekutyvas. Valdyba (Executive Committee) yra ekzekutyvas, bet jos pirmininkas nėra ekzekutyvas. Jei tai būtų tik semantika, gal ir nieko blogo neatsitiktų, bet tai surišta su vykdomu darbu ir pasiskirstymu ekzekutyvinėm pareigom.

Visas tas nesiskaitymas privėdė prie to, kad atsirado "reikalas" konsultuoti pas advokatus. Tarybos pirmininkas tai atliko be tarybos nutarimo. Gauta sąskaita mokėti dideles sumas - paskutinė tokia buvo \$800.00. Konsultacijos tekstą turi tik tarybos pirmininkas, bet ir paprašytas nepateikia. Susidaro įspūdis, kad tas konsultavimas yra daugiau asmeninio ar grupės asmenų pobūdžio, negu Tautos Fondo gerovės reikalas. Jei tai yra rinkiminės propagandos reikalas, taryba neturėtų tos sąskaitos mokėti. Taigi kyla klausimas ar Tautos Fondas turi mokėti tokią sąskaitą?

Baigdamas noriu pacituoti savo išvadą, padarytas 1993.II.28 d. Tautos Fondo tarybos susirinkime: "Tautos Fondas nėra ir nebuvo bankinė (komercinė) institucija ir nėra kieno nors kasa. Tautos Fondas yra tautiniai-patriotinė lietuvių (ir lietuviams) organizacija, skirta remti gerus tautinius lietuvių siekius, griežtai prisilaikant Tautos Fondo nuostatų, bepartiniai politinės įtakos.

Savonoriškas darbas Tautos Fonde neturi būti slopinamas nepasitikėjimu ir šaltais, kalkuliuotais bedvasiais veiksmais, įžeidžiančiais kiekvieno lietuvi

BUTŲ KAINOS VILNIUJE

(atkelta iš 2 psl.)

zavosi nekiliojamojo turto rinkai. Rusijos sostinėje vienas kvadratinis metras gyvenamojo ploto vidutiniškai kainuoja 1179 JAV dolerius. Vieno kambario buto kvadratinio metro kaina yra 1115 JAV dolerių, dviejų kambarių - 1051, trijų - 1128, o jeigu yra daugiau kambarių - 1357. Kainos dydžiui kambarių skaičius esmės neturi, jeigu butas yra mūriniame, pagerinto išplavinimo name, netoli metro stotijoms. Tada už jį prisieina kloti 1317 JAV dolerių už kv. m.

Naujas smūgis mūsų išėivijai

(atkelta iš 3 psl.)

Naujai išrinktoji daugumos vadovybė, pasiteiravusi pas New Yorko advokatus, patyrė, kad ji yra teisėta ir turi tęsti darbą toliau - vadovauti Tautos Fondui.

Bet mažumos užsispyrimas gal neleis jai taip lengvai pasiduoti ir nusilenkti prieš tautos gerovę. Jie gali eiti į teismą, bylinėtis ir visokiais būdais griauti Tautos Fondo darbą. Taip ir prisimena Maironio baladės "Čičinskas". Senojoje Lietuvos istorijoje buvo tokių čičinskių, kurie dėl savo ambicijų grovė bendrus reikalus ir vedė tautą į pražūtį. Atrodo, kad čičinskai ir dabar neišnykę. Ar tai tokiu būdu mes padedame Lietuvai stiprėti, ugdyti demokratinės tradicijas?

Kokia tai didelė nelaimė ištiko lietuvių išėivijai!

patrioto jausmus ir garbę. Koliujimasis, kad ir anglų kalba, čia neprivalėtų turėti vietos".

Aleksandras Vakselis, Tautos Fondo Valdybos pirmininkas

Lietuvoje, deja, neradau jokios firmos, kuri analizuotų parduodamų būty kainas, skelbtų duomenis, už kiek vidutiniškai galima įsigyti stogą virš galvos, pavyzdžiui, rajonuose, mažuose miestuose. To nesiima nei nekiliojamojo turto agentūros, nei Statistikos departamentas. Vilniaus nekiliojamojo turto biržos darbuotoja pareiškė, jog šiuo metu Lietuvoje butų kainos nėra realios. Jos stabilizuosis, kai iš šalies išvyks svetimos armijos kareiviai, kiti pakeisti gyvenamąją vietą sumanę žmonės. Ji pasakė, kad skubant butai parduodami net pusantro karto pigiau. Parnėvėžyje štai 8 tūkst. JAV dolerių vertės būstas atiduotas už 3 tūkst.

Amerikietis vadovaus Estijos armijai

Gegužės 4 d. Estijos parlamentas, neatsižvelgdamas į JAV vyriausybės prieštaravimus, paskyrė Amerikos armijos atsargos pulkininką Estijos ginkluotojų pajėgų vyriausiuoju vadu.

Pulk. Aleksander Einseln, 61-erių metų JAV pilietis, kilęs iš Estijos, iš karto sutiko vadovauti Estijos 2,000 žmonių armijai, oro pajėgoms ir jūrų laivynui. Jis yra pavaldus tik šalies prezidentui.

Einseln paskutiniu metu gyveno Mountain View, Kalifornijoje. Jis pasakė, kad jis nežino ar praras JAV pilietybę ir savo \$50,000 pensiją, bet taip pat neprispazino ar jis jau prisiekė Estijai.

Einseln, kuris emigravo į Ameriką 1949 m. ir į JAV armiją įstojo 1950 m., yra Korėjos ir Vietnamo karų veteranas.

"Manęs čia labai reikia," - pasakė Einseln. Jis aiškino, kad planuoja stiprinti Estijos karines pajėgas prieš potencialią kaimyninės Rusijos grėsmę.

IŠ LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRO VEIKLOS

Dr. Milda Budrienė, Lietuvių Medicinos Muziejaus Chicagoje įsteigėja ir direktorė, ruošia dar vieną knygą iš medicinos istorijos. Tai bus "Pasaulio lietuviai gydytojai". Šis veikalas apims lietuvių medikus ir odontologus bei jų profesinę, kultūrinę ir visuomeninę veiklą už Lietuvos ribų.

Bendradarbiaujant gydytojams ar vietiniams žurnalistams, kruopščiai renkami duomenys Australijoje, Vakarų Europoje ir kitose pasaulio dalyse.

Dr. Budrienės du naujai veikalai ką tik išėjo iš spaudos Lietuvoje ir Amerikoje. Vilniuje atspausdinta jos knyga "Iš Lietuvos sveikatos apsaugos istorijos". JAV atspausdinta "Amerikos lietuviai gydytojai (1884-1984)". Ši iliustruota knyga, su plačiais gydytojų gyvenimo aprašymais, nesumašytina su 1991 m. išleistu dr. Budrienės redaguotu "Amerikos Lietuvių gydytojų vardu (1884-1984)", kur yra teikiama trumpa dokumentacija. Šias dr. Budrienės knygas išleido Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centras, kurio apimtyje veikia Lietuvių Medicinos Muziejus.

Prof. dr. Jonas Račkauskas, Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro pirmininkas, ir dr. Robertas Vitas, vykdomasis vicepirmininkas, vasario 6-13 dienomis lankėsi Lietuvoje, kur tarėsi su Lietuvos Istorijos Instituto vadovybe apie bendrai ruošiamą naują Lietuvos istorijos veikalą.

Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro turtingi archyviniai knygų ir periodikos rinkiniai vis pritraukia tyrinėtojų — iš arti ir toli.

Štai vasario pabaigoje specialiai atvyko iš University of Kansas, Lawrence, profesorė Liuda

Apinytė-Popenhagen tyrinėti Lietuvos teatro istorijos savo disertacijai. Tai būsimi pirmoji tema paruošta doktorato disertacija ne Lietuvos mokslo įstaigoje. Ši teatrologė, buv. Australijos lietuvaitė, ir jos vyras amerikietis Ron Popenhagen, kuris irgi yra University of Kansas teatro profesorius, yra pagarsėję kaip aktoriai.

Jonas Papečkys, gyvenantis Rosario, Argentinoje, rašo to miesto lietuvių bendruomenės istoriją Lituanistikos tyrimo ir studijų centro pavedimu. Jis yra vienas iš 12 asmenų, pirmininkavusių tenykštei LB apylinkei nuo jos įkūrimo 1950 m.

Antanas Laukaitis, Australijos Lietuvių Fizinio auklėjimo sąjungos pirmininkas ir žurnalistas, ruošia plačią to žemyno Lietuvių gydytojų veiklos ir profesinių pasiekimų apžvalgą dr. Mildos Budrienės redaguojamai knygai "Pasaulio lietuviai gydytojai".

Veikalą išleis 1993 m.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras Chicagoje su Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos pritarimu, tos sąjungos trisdešimtmėčiui paminėti. Laukaitis gyvena Ashfield, New South Wales.

Raimundas Lopata, jaunas istorikas iš Vilniaus ir Madison, WI, savaitę darbavosi Lituanistikos Tyrimo ir studijų centre, rinkdamas archyvinę medžiagą savo ruošiamai knygai "Mindaugas II — Lietuvos valstybingumo klausimas 1914-1918 metais". Centre rado didelį rinkinį to laikotarpio visuomeninių laišku.

Lopata yra doktorantas Vytauto Didžiojo universitete ir Lietuvos Istorijos instituto jaun. mokslinis bendradarbis, eilės straipsnių autorius. Kartu su dr. A. Eidintu ir kitais jis sudarė dokumentinę knygą "Lietuvos Valstybės Tarybos protokolai, 1917-1918". Šiuo metu Lopata stažuojasi University of Wisconsin pas prof. Af. E. Senn.

(arza)

TAUTINĖ LAIKO RAKETA VASAROS STOVYKLA DAINAVOJE

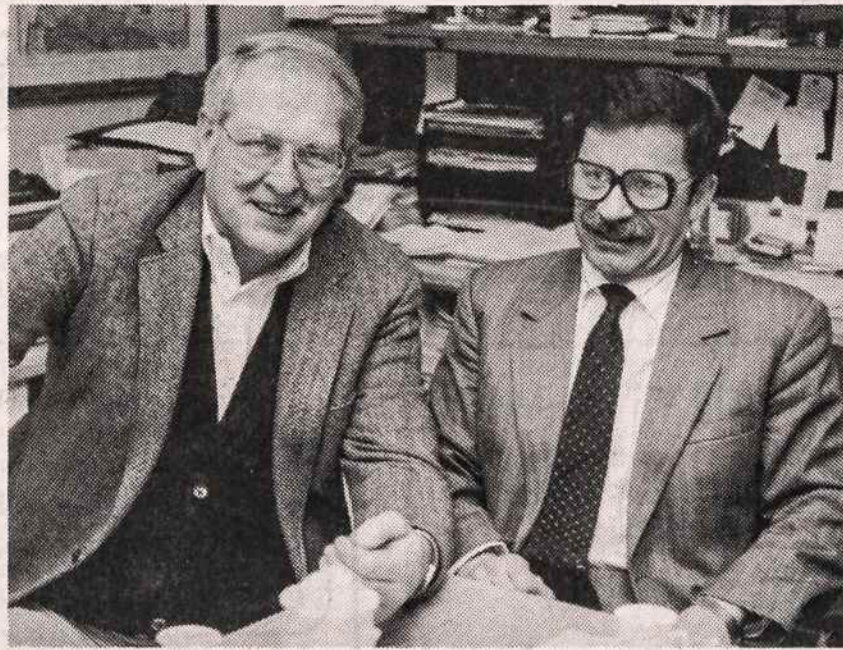
Jaunųjų ateitininkų vasaros stovyklos planai įpusėję. Ji prasidės liepos 11 d., sekmadienį, popiet ir baigsis liepos 24 d., šeštadienį, 2 val. popiet.

Šios smagios stovyklos viršininkė bus JAV CV pirmininkė Danutė Petrusėvičiūtė, o komendantė — Vija Bublytė. Laukia jos vėl pasimatyti stovykloje su visais jaunaisiais stovyklautais.

Stovyklai parinkta tema, kurią galima aptarti trimis žodžiais "Tautinė laiko raketa", paruošta

Birutės Bublienės. Per dvi stovyklos savaites "žaibo greitumu" bus perbėgti visi metų mėnesiai ir tuose mėnesiuose pasitaikę lietuviškos bei religinės šventės, su jomis susiję papročiai, tradicijos.

Ta proga yra sukurtas atitinkamas ženklas, simbolizuojantis gėlę su dvylika metų mėnesių. Gėlės viduryje yra stilizuotas ateitininkų ženklelis. Pati gėlė kyla, auga iš lietuviško dirvono, lietuviškųjų simbolizuotų Gedimino stulpų.

Dr. Rolandas Pavilionis (d.), Vilniaus universiteto rektorius, lankydamasis Chicagoje, tarėsi ir su prof. dr. Jonu Račkausku, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro pirmininku, apie šių įstaigų tolimesnį bendradarbiavimą. LTSC gausiomis knygų siuntomis yra praplėtęs Vilniaus universiteto bibliotekos rinkinius. Martyno Vizbelio nuotr.

Programa bus pateikta vaikams patraukliu, suprantamu būdu.

Jeigu iš stovyklos grįžę vaikai tėvelių prašys daugiau papasakoti apie Kūčias, Jonines, Vėlines ar piemenėlių šventę — nesistebėkite. Jie apie tas ir kitas brangias įdomybes bus sužinoję, skridami tautinėje laiko raketoje Dainavoje!

Stovyklos registracijos anketas galima įsigyti iš globėjų savo vietovių kuopose. Gyvenantys, kur kuopų nėra, gali susisiekti su JAS CV išdininke Nijole Lapšiene, tel. 313 932-0768.

Stovyklos registracija baigiasi gegužės 31 d. vidurnaktį. Iki to laiko registruotis pas Nijolę Lapšienę, 4170 Echo Rd., Bloomfield Hills, MI 48302.

Birutė Bublienė

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— **Kinija sušelpė Lietuvą:** iš šios didžiosios valstybės atgabenta 2,600 tonų ryžių. Nutarta juos parduoti palyginti nedidele kaina — 55 tūkst. talonų už toną, o gautas įplaukas skirti vaikų mitybos produktams pirkti. "Lietuvos bakalėja" šiuos labdaros ryžius parduoda jau su savo antkainiu — po 70 talonų už kilogramą, parduotuvės prideda dar maksimalų antkainį — 12%, ir ryžių kaina pasiekia 84 talonus už kilogramą. Kiek labdara "pašildo" maklerių kišenes, niekas nežino, bet vargu ar ji pasieks nuolatos piketuojančius alkanus pensininkus.

— **Beveik 20 kartų mažiau užsienio investicijų** gauna Lietuva, lyginant su Estija. Ligi šių metų pradžios užsienio kapitalas investavo Estijoje \$110 milijonų, o Lietuvoje — \$5.5 milijono. Skirtumas dėl to, kad Estijos įstatymai yra palankesni užsienio kapitalui, negu Lietuvos.

— **Rusijos gen. konsulatas** bus steigiamas Klaipėdoje. Taip pat konsulatai bus atidaryti ir Latvijoje bei Estijoje. Mat Rusija per Baltijos valstybių uostus norėtų vesti prekybą su pasauliu. Baltijos valstybėms atgavus nepriklausomybę, Rusija neteko neužšalusių vartų į Vakarų.

— **"Litas prieš litą"**, tokiu pavadinimu Lietuvoje išėjo knyga, kurioje surinkta gausybė straipsnių iš periodinės spaudos ne tik pastarųjų metų, bet ir 1922-1923-ųjų, kada buvo diskutuojama savosios valiutos įvedimas.

— **Arch. Vytautas Čekanauskas** sukūrė Vilniaus Lazdynų rajone statysimos bažnyčios projektą. Ji vadinsis Šv. Jono Bosko vardu. Pirmiausia bus statoma klebonija, parapijos namai ir didelis saležiečių vienuolynas.

— **Elektroniniu paštu** tarpusavio atsiskaitymuose pradėjo naudotis Vilniaus bankai nuo balandžio 20 d., o visos Lietuvos

PASAULINĖ JAUNIMO DIENA DENVEREJE

Vatikanos spaudos salėje supažindinta su šių metų vasarą Denveryje, Jungtinėse Amerikos Valstijose, įvyksiančios VIII-osios pasaulinės jaunimo dienos programa. Apie jos programą prie Šv. Sosto akredituotiems žurnalistams papasakojo Popiežinės Pasauliečių Tarybos pirmininkas kardinolas Eduardo Pironio.

Ateinančiai pasaulinei jaunimo dienai parinkta tema: "Aš atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą, kad apšvietę jo turėtų" (Jn 10, 10).

Pasaulinė jaunimo diena švenčiama kasmet Verbų sekmadienį, o kas antri metai — rugpjūčio 15 dieną, per Žolinę, rengiamas specialus viso pasaulio jaunimo susitikimas su Popiežium.

Šių metų vasarą toks Švento Tėvo susitikimas su jaunimu įvyks Denveryje. Skirtingai negu lig šiol, tai nebus maldos kecionė. Paprastai tokie susitikimai vykdavo garsiose šventovėse, o Denveris yra modernus, taip pat gana supasaulėjęs miestas.

Kaip pažymėjo kardinolas Pironio, Denverį pasirinkta neatsitiktinai. Popiežius nori, kad jo kreipimasis į jaunimą nepasiduotų mirties kultūrai, neprarastų vilties ir pasitikėjimo tiek savo jėgomis, tiek bendrai žmoniškumu, aidėtų ne kokios nors didžios šventovės artumoje, o mieste, gyvenančiame triukšmingai ir mūsų laikų dvasiai būdingą gyvenimą.

bankai pradės nuo gegužės 17 d. Tai leis perversi pinigų iš vieno banko į kitą per vieną dieną.

— **JAV delegacija**, vadovaujama buvusio ambasadoriaus Maskvoje ir dabar JAV karo belaisvių pirm. M. Tuno, lankėsi Lietuvoje ir susitiko su valstybės atstovais bei JAV ambasadorium Vilniuje. Vizito tikslas — gauti informacijos apie JAV karo belaisvius, dingusius be žinios II Pas. karo metu, supažindinti lietuvių su Belaisvių komiteto veikla ir prašyti pagalbos belaisvių paieškoje. Komiteto pirmininkas Tuno ir JAV ambasadorius Lietuvoje Johnson kreipėsi į Lietuvos gyventojus, prašydami ambasadai pranešti bet kokią informaciją.

— **Vilniaus technikos universitetas** paruošė dviračių takų schemą. Tokie takai dabar numatyti tik Kaune, bet bus ruošiami ir kituose Lietuvos miestuose. Tai aktualus dalykas ypač dabar, kai kasdien brangsta benzinas ir miesto susisiekimas. Ligi šiol miestuose dviratininkams buvo per mažai dviračių takų.

IŠ VISUR

— **Pasaulinėje Žmogaus teisių konferencijoje** šiemet birželio 14-25 Vienoje dalyvaus Lietuvos delegacija, vadovaujama užsienio reikalų ministro Povilo Gylio. Delegacijoje bus ir Seimo Žmogaus teisių bei tautybių reikalų komiteto pirmininkas M. Stakvilevičius, iš New Yorko Lietuvos JT misijos — patarėja Gintė Damušytė.

— **Inž. Sigitas Vaznelis**, su šeima gyvenęs Lemont, IL, kandidato į "Road Commissioner" vietą ir rinkimus laimėjo geroka balsų persvara prieš 12 metų tas pareigas ėjusi vietinį gyventoją. Sigitas turi reikiamas kvalifikacijas tam darbui ir jo patirtis labai pagelbės tvarkyti kelių priežiūrą bei sutaupyti miesteliui daug lėšų. Sigitas Vaznelis yra Natalijos ir solisto Jono Vaznelių sūnus.

— **JAV LB švietimo tarybos Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitė** vyks rugpjūčio 15-22 dienomis Dainavoje. Registraciją tvarko Vida Brazaitytė: 9201 S. Moody Ave, Oak Lawn, IL 60453, Tel. 708-598-8331.

— **Marijaus Blyno**, Cleveland, OH, istorinių-kultūrinių straipsnių rinkinį "Karalius Mindaugas, Medininkai ir..." 2,000 egzempliorių tiražu išleido R. Žymanto leidykla Vilniuje.

— **Australijos lietuviai** Ina Olšauskienė, Alfredas Vitkūnas ir Dana Monika Baltutienė paskutiniu metu nemažomis knygų siuntomis papildė Vilnaus dailės akademijos biblioteką.

— **Dail. Ona Dokalskaitė-Paškevičienė**, gyvenanti Santa Monica, CA, išleidią spalvotą savo kūrybos reprodukcijų albumą. Veikale taip pat spausdinama dailininkės kūrybos kritika ir biografiniai bruožai trimis kalbomis. Knygą redagavo Algimantas Kezys. Su knyga visuomenė Chicagoje bus supažindinta gegužės mėnesio antroje pusėje.

— **Teodoras Blinstrubas**, Chicago, IL, talkindamas Lietuvos gimnazijoms remti komitetui, anglų kalbos konkursui pats paaukojo \$100 ir dar surado penkis premijas. Dr. Zigmas Brinkis po \$100 paskyrė visoms septynioms Šilalės rajono gimnazijoms. Tokių pat sumą paaukojo Kojelių šeima. Po \$500 premijas davė Žibutė Brinkienė ir Jurgis ir Aldona Venckūnai. Yra skyrusių po \$200 ir po \$100. Bendra suma jau viršija \$5000. Lietuvos gimnazijoms remti komiteto pirmininkė yra adv. Žibutė Brinkienė, Los Angeles, CA.

— **Helen Sellei**, iš New Hartford, CT, "The Litchfield County Times" aprašyta balandžio 2 d. laidoje. Kartu su jos nuotrauka įdėtas platus reportažas (autorė Debra A. Aleksinas) apie jos veiklą, stengiantis padėti Lietuvos našlaičiams. Ji yra Winsted Memorial Hospital tarybos narė ir, tos ligoninės prezidentui Michael A. Baxa pritariant, renka vaistus ir medicinos reikmenis, aukas. Ji pati dalyvaus tos siuntos paskirstyme Lietuvoje. Ji darbuojasi kaip vykdančioji direktorė Lietuvos Našlaičių fonde, kurio adresas: Lithuanian Orphanage Fund, Shawmut Bank, 1196 East Main Street, Torrington, CT 06790.

JAV LB apygardų pirmininkų suvažiavimo metu kovo 26 d. JAV ambasadoriui Lietuvai Darryl Johnson JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytas Maciūnas įteikė Šv. Kazimiero 500 metų jubiliejinį medalį. Dešinėje Krašto valdybos vykd. vicepirm. adv. Regina Narušienė. Gintaro Čepo nuotr.

"Grandinėle", minėdama savo veiklos 40 metų sukaktį, atliko Clevelande balandžio 17 d. puikią programą. Vlado Bacevičiaus nuotr.

Pasveikinkite savo draugus ir artimuosius
gimtadienio ar jubiliejaus proga
Darbininko laikraštyje.

DARBININKO SKAITYTOJAM

Skaitytojams palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis įrėmintas lapelis. Prašome jį išsikirpti, užpildyti ir drauge su čekiu pasiųsti adresu:

DARBININKAS

341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

- Prašau pratęsti prenumeratą 1993 metams\$30.00
 Atsilyginu už 1992 metus\$20.00
 Atsilyginu už 1991 metus\$20.00

Vardas ir pavardė

Adresas

Siunčiu už prenumeratą\$.....

Už kalendorių\$.....

Aukoju spaudai stiprinti\$.....

Viso \$.....

DEXTER PARK PHARMACY
 Wm. Anastasi, B. S.
 77-01 JAMAICA AVENUE
 (Cor. 77th Street)
 Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
 Tel.: 296-4130

Savo auka paremk lietuvišką
spaudą

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausytis
gražiausių Lietuvos estradinių
dainų, jei išsigysite trijų
kasetių komplektą
(po 90 minučių kiekviena)
tik už 17 dol.

(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti
Darbininko administracijai
9 val. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:

Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

IVAIRŪS PAGEIDAVIMAI, IEŠKOJIMAI

Lietuvis vyras, 30 m. amžiaus, sugebąs dirbti prie statybos arba ūkyje, ieško asmens ar asmenų, kurie sutiktų jį atsikviesti į JAV. Adresas: Algis Ramelis, Turgaus G-vė 7-7, Šilutė 5730, Lithuania. (sk.)

Galima atsiųsti iš Lietuvos gražias, nertas iš lino suknelės, vaikiškus drabužėlius, austas ar nertas iš lino staltieses, servetėles, taip pat lietuviškų pasakų knygeles. Adresas: E. Venskutonienė, Minties ratas 28-1, Kaunas 3028, Lithuania. (sk.)

Lietuvaitė, 17 m. amžiaus kreipiasi į bendraamžius: "Jei jus domina jaunimo gyvenimas ir naujaisi įvykiai Lietuvoje, maloniai atsakyčiau į kiekvieną jūsų laišką anglų arba lietuvių kalba". Adresas: Rūta Budrevičiūtė, Žiezmariai, Tryliškės, Kaišiadorių rajonas, Lithuania.

Ieškom ir norim susitikti su mirusio brolio sūnumi Jonu Matusevičiumi (anksčiau gyveno 75 Johnson Ave., Brooklyn, NY), ir

Blusų dialogas

Dvi cirko blusos, išmokytos išdarinėti visokius numerius, kalbasi tarp savęs:

— Žinai, kai tik prasigyvinsime, išeisime į pensiją ir gyvensime be jokių rūpesčių.
 — O kur gyvensime? — pasi-teiravo antroji.
 — Ot, durnelė! Įsigysime nuosavą kudlotą šunį.

Saugumas

Vairuotojas buvo nubaustas už greitą važiavimą pro raudoną šviesą. Teisėjas jį paklausė.

— Važiavai pro raudoną šviesą ir dar per greitai. Kaip tu pasiaiškinsi?

— Ponas teisėjau, aš visuomet pro kryžkeles ir raudonas šviesas stengiuosi greičiau pravažiuoti, kad išvengčiau neatsargių vairuotojų.

Auksas

Chemijos profesorius per pa-skaitą paklausė studentą:

— Kaip atrodys auksas, jei jį paliksime atvirame ore?

— Tiek mes jį ir tematysime.

SKELBIMŲ TAISYKLĖS DARBININKE

DARBININKAS pasilieka teisę atsakyti spausdinti skelbimus, kurie, mūsų nuomone, netarnauja bendram skaitytojų labui. Taip pat nebus dedami skelbimai, kurie turės arba pornografinį pobūdį, arba tikslą suklaidinti, arba einantys prieš skaitytojų interesus.

Užuojautų ir skelbimų reikalais, norint paskelbti, ar sustabdyti, arba norint sužinoti kainas ir kt., prašoma skambinti DARBININKO administracijai nuo pirmadienio iki penktadienio tel.: 718 827-1351 9 v. r. — 4:30 v. v.

Nereikia persėdimų. Kainos žemos.

PRANEŠIMAS:

RYGA!

Nuo:

\$380*

*kelionė į vieną pusę
perkant ten ir atgal

Pradedant š.m. birželio 2 d., kelionės į Rygą ir Baltijos kraštus bus patogesnės ir pigesnės. American Trans Air - vienintelė tiesioginė oro linija iš JAV-bių į Baltijos kraštus.

American Trans Air patogiausias kelias į Rygą ir Baltijos valstybes.

Jau dabar planuokite savo atostogas ir biznio keliones. Latvija — vartai į Baltijos kraštus! Taip pat galite padaryti rezervacijas savo draugams ir giminėms, kurie nori jus aplankyti.

Patyrimas

American Trans Air turi didelę patirtį, nes per 20 metų aptarnavo milijonus keleivių, skrendančių į visus pasaulio kraštus. Mes puikiai suprantame, ko tikisi keleivis iš tarptautinės oro linijos.

Niekas negali duoti geresnio pasiūlymo. Žema kaina. Lengva išsiaiškinti; lengva nusipirkti

Latvijos Dainų šventė

Nepamirškite į vasaros planus įtraukti Rygos, kur įvyks Latvijos Dainų Šventė!

IŠVYKSTAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ IR ŠEŠTADIENĮ IŠ NEW YORK.

AMERICAN TRANS AIR

Bilietus būtina įsigyti iki š.m. birželio 16 d.
Skambinkite ŠIANDIEN ir užsitikrinkite kelionės datas.

1-800-382-5892

Arba kreipkitės į savo kelionių agentą.

Kelionė vieną pusę perkant ten ir atgal. Bilietai galioja nuo birželio 1 d. ir juos reikia įsigyti mažiausiai 21 dieną prieš išskrendant. Lėktuvai kursuoja tik savaitės dienomis, ne savaitgaliais. \$16 išvykimo mokestis, muito ir imigracijos mokesčiai į kainą neįskaityti. Taip pat, bilietą perkant, reikia sumokėti \$10 apsaugai, \$3 patarnavimams, \$1.45 agrikultūrai.

Half the People Who Enter Abortion Clinics

DO NOT
Come Out
Alive!

NAUJAUSIOS KNYGOS

TIKIU, Katalikų Tikybos Vadovėlis Mokyklai, su spalvotomis nuotraukomis ir piešiniais. Vertimas iš italų kalbos, kun. S. Jurčys, OFM. 5 dalys, kiekvienos kaina tik \$5.00.

MY DICTIONARY - MANO ŽODYNAS, geriausia dovana vaikams ar anūkams išmokti lietuviškai ar angliškai, daugiau kaip 1400 pavadinimų angliškai ir lietuviškai, kiekvienas turi po spalvotą piešinį, kaina tik \$20.00.

Idejų Sankryžoje, Kritinis skerspjūvis, Antanas Paškus. Kaina \$6.00.

Šios knygos gaunamos Darbininko Administracijoje. Galima užsakyti skambinant telefonu (718) 827-1351 arba rašant Darbininko administracijai - 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Galima nesiųsti iš anksto čekio, nes nežinome, kiek kainuos persiuntimo išlaidos. Kai išsiųsime užsakytas knygas, tada išsiųsime ir sąskaitą.

LIETUVIŠKA KOMPANIJA IŠ CHICAGO

atlanta IMPORT EXPORT
Trumpiausias kelias į Lietuvą

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SIUNTINIAI PRISTATOMI Į NAMUS

NEW YORKE, KREIPKITĖS Į MŪSŲ ATSTOVĄ
TEL. (718) 441-4414

85 - 17 101 ST.

Richmond Hill, NY 11418

IŠ TOLIAU, SKAMBINKITE NEMOKAMU TEL.

1-800-775-SEND

IŠ CHICAGO, SKAMBINKITE (312) 434-2121

© atlanta IMPORT EXPORT, 1992

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

(April & May)

NYC - Vilnius - NYC \$675 for 2 weeks
\$735 for 45 days

NYC - Riga (one way) \$420

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Ask for Chris Dobrzynski

ŠV. JONO UNIVERSITETAS TALKINA LIETUVAI

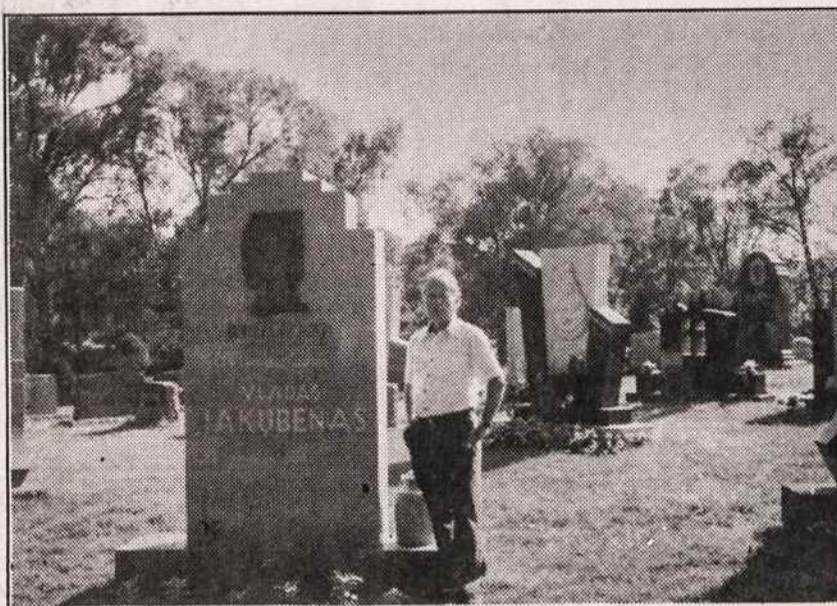
Nuo 1992-ųjų metų Šv. Jono universiteto vadovybė kartu su arkivyskupo A. Bačkio pritarimu sudarė valdybą iš Universiteto narių, kurie nagrinėjo lietuvių problemas. Buvo prieita išvados, kad reikia paruošti jaunąją kartą, kuri sugebėtų vadovauti rinkos ekonomijai. Jie pasiūlė įkurti Prekybos ir Mokslo Centrą, kuris koordinuotų ir prvestų prekybos ir mokslo programas, paskirstytų padėjėjus ir dirbtų su Lietuvos žmonėmis strateginio planavimo klausimais.

Nuo 1992-ųjų metų rudens semestro pradžios Šv. Jono universitetas siunčia ir rūpinasi profesorais, kurie dėsto Vilniaus universitete. Kursai apima tarptautinę prekybą, jos etiką, ekonomijos pažinimą ir vadovavimo metodus. Paskutiniu metu grupė studentų savanoriškai pasisūlė patarnauti maisto virtuvėse neturintiems žmonėms.

Taip pat grupė svečių aplankė ligonines ir klinikas iširti sveikatos teikimo padėti. Iš tų apsilankymų buvo gauti geri rezultatai. Bendromi jėgom Američes, Daughters of Charity ir Šv. Jono universitetas sudarė siuntą medicinos reikmenų, kurie dabar keliauja į Lietuvą.

Šv. Jono universitetas, didžiausias katalikų universitetas Amerikoje, buvo įsteigtas 1870-tais metais Šv. Vincento Bendruomenės pastangomis. Šios mokslo įstaigos pagrindinis tikslas yra auklėti jaunąją kartą, vyrus ir moteris, kad jie išeitų į gyvenimą.

mažą apsišarvavę aukštojo mokslo žiniomis. Universiteto tikslas yra skiepyti studentams krikščionybės idealus ir pritaikyti juos kasdieniniame gyvenime. Šv. Jono universiteto vadovybė nutarė ateiti į pagalbą atsikuriančiai Lietuvos valstybei ir žmonėms, kad jie greičiau galėtų įgyvendinti teisingumo ir taikos

Komp. Vl. Jakubėno paminklas Lietuvių Tautinėse kapinėse prie Chicagos. Šalia stovi Vl. Jakubėno draugijos Chicagoje pirm. E. Šulaitis.

POPULIARINA KOMPOZITORIŲ VLADĄ JAKUBĖNĄ

Prieš dešimt metų Chicagoje įsikūrusios kompozitoriaus Vlado Jakubėno draugijos Vilniuje įsteigtasis skyrius populiarina šį muzikos kūrėją Tėvynėje. Okupacijos metais šio kompozito-

idealus.

Šiuo metu Universiteto vadovybė bando sutelkti lėšų fondą šio centro įkūrimui. Vadovybė džiaugiasi pasiektais rezultatais ir žada tęsti užsibrėžtą tikslą. Jei- gu Jūs norėtumėte daugiau informacijos arba prisidėti prie šio darbo savo auka, prašome kreiptis: Dr. Margaret M. Fitzpatrick, S.C., Senior Vice President, St. John's University, Grand Central & Utopia Parkways, Jamaica, New York 11439.

DAIL. ELENOS URBAITYTĖS VEIKLA

Dailininkė Elena Urbaitytė gyvena Wantagh, NY, ir ten turi savo studiją. Anksčiau reikišė kaip tapytoja, pastaraisiais metais susidomėjo skulptūra ir sukūrė daug įdomių kūrinių.

Jai yra suteiktas pripažinimo titulas — "International Woman of the year 1992/93" iš International Biographical Center, Cambridge, England, už jos kūrybinį įnašą meno pasauliui.

Urbaitytė meną studijavo Vokietijoje, Prancūzijoje ir Amerikoje; tose valstybėse buvo gavusi stipendijas. Į JAV atvyko iš Vokietijos, gavusi dvejų metų stipendiją studijoms Montevallo universitete, AL. Turėjo 15 asmeninių parodų ir dalyvavo per 70-ye grupinių parodų Amerikoje, Prancūzijoje, Vokietijoje ir Lietuvoje. Jos 17 pėdų aukščio nerūdyjančio plieno skulptūra pastatyta prie Spaudos rūmų Vilniuje. Ji įtraukta "Who's Who" įvairių kraštų meno leidiniuose. Jos kūrinių yra įsigiję muziejai ir privačios kolekcijos.

Dail. Urbaitytės kūrybą sudaro tapybinės konstrukcijos, kurių šaknys yra Paul Cezanne kūryboje ir kubistų mokykloje. Savo kūryboje ji panaikina klasiškas sienas tarp tapybos, skulptūros ir kitų apibrėžtų meno sričių. Ji surado originalią formą savo menui, kuris kartu yra tapybinis, skulptūrinis ir architektūrinis. (p. j.)

"LAISVĖS

NIEKAS NEŽADĖJO!"

Bronius Aušrotas, buvęs Lietuvos kariuomenės žvalgybos karininkas, tokiu vardu parašė savo prisiminimų knygą, kaip jis, atėjęs Raudonajai armijai ir okupavus Lietuvą, pasitraukė į Vokietiją ir kaip ten karo aviacija jį pakvietė dirbti tą patį darbą — rinkti žinias apie Sovietų kariuomenės judėjimą ir įsikūrimą Lietuvoje. Iš Tilžės jis sekė Lietuvos pasienį, rinko medžiagą. Teko sutikti įvairių pabėgėlių, perėjusių sieną, teko organizuoti ir žvalgų siuntimą į Lietuvą. Prasi- dėjus Sovietų — vokiečių karui, jis pirmasis daliniais žygiuoją į Rusiją kaip vertėjas. Atsipa- laidavęs kurį laiką dirba Kaune, paskui vėl jį pakviečia vokiečių karinė žvalgyba talkinti jiems.

Knyga iliustruota to laikotarpio žymiausias žvalgybos žmonėmis, įdomiai ir lengvai skaitoma, 270 psl. Kaina — 10 dol. Gaunama "Darbininko" administracijoje.

mažą kartą. Juos atliko Radijo ir televizijos mišrus choras (meno vadovas ir dirigentas Alfonsas Vildžiūnas), solistai — Jolanta Kisielytė ir Vladas S. Bagdonas, vargonininkas Bernardas Vasiliauskas. Klausytojai turėjo progą išgirsti komp. Jakubėno harmonizuotas liaudies dainas ir kitus kūrinius.

1994 m. sueina 100 metų nuo kompozitoriaus gimimo. Ta progą yra numatoma surengti jo simfoninės muzikos koncertą, o Kauno muzikinis teatras ketina pastatyti jo baletą "Vaivos juosta". Taip pat rūpinamasi išleisti jo kūrybos — gaidų sąsiuvinį, populiarią knygutę apie komp. Jakubėną bei jo monografiją.

Visus šiuos darbus koordinuoja Vlado Jakubėno draugijos valdyba Chicagoje. Joje yra: Edvardas Šulaitis (pirm.), Erika Brooks (sekretorė-įždininkė), dr. Leonardas Šimutis (vice-pirm.) ir Edmundas Brooks bei Povilas Mielulis (nariai).

E. Š.

Arkivyskupas Audrys Bačkis su St. John's universiteto dekanu Dobbins Vilniuje.

MIRĖ MARGARITA SAMATIENĖ

Margarita (Staknytė) Samatienė mirė gegužės 6 d. San Francisco, CA, kur praleido paskutinius savo gyvenimo mėnesius dukros Karinos globoje. Prieš tai Samatienė gyveno Washingtone ir buvo Lietuvos ambasados raštinės vedėja. Anksčiau 9 metus dirbo VLIKO ir ELTOS įstaigos vedėja.

Ji buvo pašarvota SHAW-BUYUS laidotuvių namuose, Kearny, NJ. Atsisveikinimas įvyko gegužės 10 d. Mišios buvo aukojamos gegužės 11 d. Sopulingosios Dievo Motinos bažnyčioje.

Velionė buvo palaidota šalia savo vyro Stepono Holy Cross kapinėse, Arlingtone, NJ. Laidotuvių pietūs įvyko Lietuvių Katalikų Centro salėje, jaukioje lietuviškoje aplinkoje - Kearny, NJ.

Margarita Samatienė paliko dvi dukteris: Kariną ir Margaritą, bei sūnų Danielių su šeimomis ir eilę anūkių. Taip pat 10 brolių ir seserų su šeimomis Amerikoje ir vieną seserį, kazimierietę vienuolę, Lietuvoje.

Amžino atilsio Margaritai Samatienė.

MIRĖ GARSUSIS JŪRŲ KAPITONAS

Labai plačiai buvo išgarsėjusi Clancy knyga "The Hunt for Red October". Pagal ją buvo susuktas ir filmas, kur pagrindinį vaidmenį atliko Sean Connery.

Šios istorijos pagrindinis veikėjas — povandeninio laivo kapitonas Jonas Pleškys, kuris savo laivą ir visą įgulą nuplukdė į Švediją 1961 metais. Tuo metu Pleškys buvo tik 26 metų.

"Lietuvos aidas" balandžio 30 d. pranešė, kad Jonas Pleškys balandžio 14 d. mirė Oakland, CA, sulaukęs tik 58 m. amžiaus, nuo auglio smegenyse.

KGB ieškojo Pleškio po visą

pasaulį. Jis buvo nubaustas mirties bausme. Tačiau bolševikams jo surasti nepavyko. Jis iš pradžių slapstėsi Švedijoje, paskui atvyko į JAV. Gyvendamas Californijoje, jis dėstė Stanford universitete.

Pereitais metais Jonas pirmą kartą grįžo Lietuvon. Kai prieš kelionę buvo paklaustas, kas jam įdomiausia pamatyti Lietuvoje, jis pasakė, kad noris tik pasivaikščioti po laukus ir pievas, kuriose bėgiojo mažas būdamas. Jis svajoję persikelti Lietuvon ir pastoviai apsigyventi, bet dėl silpnos sveikatos nespėjo to padaryti.

PADĖKA A.† A.

KAZIMIERAS ČIKOTAS

Nuoširdžiai dėkojame buvusiam klebonui kun. K. Sakalauskui už velionio lankymą ligoninėje ir rožančiaus sukalbėjimą koplyčioje.

Dėkojame A. Gečiui už žodį ir atsisveikinimų pravedimą, J. Gailai už atvykimą iš Baltimorės ir velionio bendruomeninės veiklos apibūdinimą, o B. Raugui už jautrius atsiliepimus apie a. a. Kazimierą, kaip žmogų ir kaip krikščionį, bei kun. St. Railai už atsisveikinimo maldas.

Dėkojame kunigams: Sakalauskui, Railai ir Burkauskui už gedulingų Mišių atnašavimą.

Ačiū visiems, atsilankiusiems į atsisveikinimą ir dalyvavimą Mišiose, ačiū už nuoširdžius užuojautos žodžius, Mišias ir gėles.

Dėkojame ir visiems tiems, kurių adresų neturėdami, negalėjome individualiai padėkoti.

Nuoširdus ačiū visiems, palydėjusiems į Amžinybę mūsų Vyra, Tėvelį, Senelį ir Prosenelį.

Žmona Bronė, Bronius, Zina, Marytė ir Jyltė su šeimomis

Pagrindiniame Lietuvos Nepriklausomybės minėjime Vasario 16-osios gimnazijoje, Hüttenfelde, kalba Bavarijos parlamento narys Christian Will. Į minėjimą jis atsivežė 1,500 vokiečių kalbos vadovėlių, skirtų Lietuvai. M. Šmitienės nuotr.

Vasario 16-osios gimnazijos tautinių šokių grupė atlieka programą Nepriklausomybės šventės minėjime Hüttenfelde. Minėjime dalyvavo 500 žmonių. M. Šmitienės nuotr.

Bonnoje vasario 16-tą Lietuvos ambasada suruošė priėmimą. Nuotraukoje: Vasario 16 gimnazijos mokinės, kurios buvo atvykusios iš gimnazijos ir patarnavo svečiams. M. Šmitienės nuotr.

DARBININKAS

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: gegužės 16 d., sekmadienį, 2:30 val. popiet LB Queens apylinkės susirinkimas mažojoje salėje. Didžiojoje salėje krepšinio rungtynės, kurios prasidės 1 val. popiet.

Dainų vakaronė rengiama gegužės 22 d. Aušros Vartų parapijos salėje. Dainuoja: Laima Sruoginytė, Lialė Marino, Arūnas Bukauskas, Algis Pliura, Povilas Debesis. Pradžią 6:30 v.v. Įeinant aukojama \$5.

Kauno Technologijos Universiteto profesoriai: Kristina Levišauskaitė ir Robertas Citkevičius, ilgesnį laiką stažavęsi SUNY universitete, studijas baigia gegužės mėn. gale ir gegužės 30 d. grįžta į Lietuvą.

LB NY apygardos posėdis bus birželio 9 d. Kultūros Židinio posėdžių mėnėje.

Kultūros Tarybos premijų šventė numatoma surengti Kultūros Židinyje spalio 10 ar 24 d. Premijomis ir jų paskyrimu rūpinasi Kultūros Taryba, o New Yorko LB apygardos valdyba globoja pačią šventę.

Kompozitoriaus O. Balkausko iš Lietuvos elektroninės čelo muzikos koncertas bus lapkričio 20 d. Manhattane. Koncertą atliks amerikietis Chefri Krieger, čelo elektroninės muzikos specialistas. Rengia LB Manhattano apylinkės valdyba.

Dr. Jokūbo Stuko vadovaujamos radijo programos "Lietuvos atsiminimai" šventėje gegužės 23 d. bus solistės Nijolės Ščiukaitės pramoginių dainų koncertas, lietuviškos vaišės ir šokiai. Taip pat bus galima nusipirkti loterijos bilietų. Šioje loterijoje bus galima laimėti du bilietus, skrendant į Atlantą, GA, Orlando, FL, Chicago, IL (Midway) KIWI International Airlines lėktuvais.

Giedrė Montvilienė, ne kartą dalyvavusi grupinėse New York lietuvių Vasario 16-osios proga rengiamose parodose, o taip pat ir kitose parodose, kartu su Judith Flaxman ir Peter Seltzer dalyvauja bendroje parodoje "A Connecticut Renaissance" nuo gegužės 15 d. iki birželio 20 d. Parodos atidarymo proga priėmimas kovo 15 d., šeštadienį, nuo 1 iki 3 val. popiet. Paroda vyks "The Silo Gallery" patalpose, 44 Upland Rd., New Milford, CT 06776-2199. Telef. 203 355-0300.

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" RADIJAS mini 52 metų veiklos sukaktį 1993 m. gegužės 23 d.

2 val. popiet Sopulingosios Dievo Motinos lietuvių parapijos bažnyčioje Kearny, NJ, mišios už gyvus ir mirusius "Lietuvos Atsiminimų" radijo ir "Rūtos" rėmėjus. Koncelebracines mišias aukos prel. Domininkas Pocius ir kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, kuris pasakys ir pamokslą.

3:30 val. popiet Lietuvių Katalikų Centro salėje,
6 Davis Ave., Kearny, NJ,

PRAMOGINĖ DAINOS ŠVENTĖ

Programą atliks

solistė **NIJOLĖ ŠČIUKAITĖ**

Mėlinių ir Jadelių paruoštos lietuviško stiliaus vaišės.

Šokiams gros ST. TELŠINSKIS.

— Įeinant aukojama 20 dol. —

Visus maloniai kviečia atsilankyti radijo programos direktorius
Prof. Dr. Jokūbas Stukas

TRIUKŠMINGAS BUVO TAUTOS FONDO METINIS SUSIRINKIMAS

(atkelta iš 1 psl.)

gale buvo prieita prie to, kad susirinkimo dalyvių dauguma ėmė ignoruoti pirmininkaujantįjį, pradėjo vesti savo programą, pareiškė nepasitikėjimą dabartine TF taryba, ir tam tikrą laiką salėje vyko lyg du susirinkimai.

Viename jų buvo Algis Sperauskas, Jurgis Bobelis, Algirdas Budreckis, Vytautas Jokūbaitis ir dar trys-keturi asmenys. Kitame bloke buvo Algis Vedeckas, Jaunutis Nasvytis, Vacys Steponis, Aleksandras Vakselis, Vytautas Banelis, Kęstutis Miklas, Juozas Giedraitis ir su jais ėjusi visas susirinkimo dauguma.

Ji, ignoruodama pirmininko Sperausko protestus, paskelbė naujos TF tarybos rinkimus ir išrinko ją, kai tuo tarpu Sperauskas

Prel. Pranas Bulovas šiais metais mini savo kunigystės 50 metų sukaktį. Ji bus paminėta rugpjūčio 8 d., tą pačią dieną, kai buvo įšventintas į kunigus. Prel. P. Bulovas ilgą laiką buvo Viešpaties Atsimainymo parapijos klebonu Maspethe, NY. Pasitraukęs į pensiją, gyvena tos parapijos klebonijoje.

Kultūros Židinio mažajai salei labai reikalingas pianinas. Jei kas sutiktų savo naudotą, bet dar geram stovyje esantį pianiną padovanoti Kultūros Židiniui, prašomas skambinti "Darbininko" redakcijai telefonu 718 827-1352.

Pranciškonai turi sukaupę daug lietuviško meno turtų. Čia New Yorke yra Adomo Galdiko vardo galerija, gražiai dekoruoti vienuolyno kambariai, koridoriai. Dar turi paveikslų ir neiškabintų, kurių visuomenė nėra mačiusi. Menu besįdominčių tarpe yra kilusi mintis suorganizuoti šio meno parodą, žinoma, kiek leidžia dabartinės sąlygos. Šį meną pažinti tikrai yra verta ir prasminga.

Julija Petrėnienė, 66 metų, gyvenusi Richmond Hill, mirė gegužės 3 d. ligoninėje. Būvo pašarvota M. Shalins šerminėje. Palaidota gegužės 7 d. iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Liko du sūnūs: Ronaldas su žmona ir 3 anūkai, ir sūnus Alfredas.

TRANSPAK firma praneša, kad CONNECTICUT valstijoje gyvenę tautiečiai gali siųsti siuntinius per Ados Ustjanauskienės įstaigą COSMOS INTERNATIONAL, 1839 Park St., Hartford, CT 06106. Telef. 203 232-6600.

Pensininkas ieško mažo buto arba kambario su teise naudotis virtuve. Žmogus ramus, nerūkiantis, negeriantis. Skambinti 718 847-6439. (sk.)

Namai Floridoje, St. Petersburg ir apylinkėse nuo \$35,000. Pirkėjui sąrašai ir visi patarnavimai veltui. Pasitinkame atvykusius. Marie Powell Realtors agentas Vladas Mazelis. Skambinti į ofisą 1-800-FLA-REAL ar bet kada į namus 1-813-938-4613. (sk.)

TIK \$35 kava, arbata, kakava, apelsinų koncentratas, aliejus, mėsos konservai, vitaminai — viskas užsienietiška. 55 sv. įvairaus maisto — \$98. Produktai užsienietiški, išskyrus mėsos gaminius ir sūrį. 45 sv. įvairaus maisto be mėsos. — \$75. **TRANSPAK**, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. (sk.)

TRANSPAK siūncia talpintuvus (konteinerius) į Lietuvą kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame **AIR CARGO**. Pinigai pervedami doleriais. **TRANSPAK**, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772.

kas, dirguojamas Bobelio, vedė susirinkimą, nelyginant viskas būtų buvę normalu, nepaisydamas to, kad jo jau niekas nebe klausė.

Naujosios tarybos rinkimų metu Sperauskas paskelbė, kad susirinkimas baigtas ir kartu su Bobeliu, Budreckiu, Jokūbaičiu ir dar keliais nariais demonstratyviai išėjo iš salės, išsinešdami visus susirinkimo dokumentus, įgaliojimus (proxy) ir visą sekretorių atsineštą dokumentaciją.

Tuo tarpu Vacys Steponis paskelbė naujai išrinktosios TF tarybos sąstatą (žr. pavardes psl. 2, Tautos Fondo tarybos pasirašytame rašinyje "Tautos Fondas renkasi demokratinį kelią").

Apibūdinamas susirinkimą savo radijo programoje gegužės 9 d., Romas Kezys, tarp kitų dalykų pareiškė: "...Tai buvo nepaprastas susirinkimas — gausus, įdomus, pateikęs daug informacijos, perpintas įtampa, pykčiu, kartais ir juoku. Tačiau pagrindinė šio susirinkimo žymė — tai chaosas. Netvarka jo vedime ir dramatiškas nuomonių skirtumas. Buvo pora tokių įtampų momentų, kad atrode, jog ne šauksmai, bet kumščiai darys pagrindinius sprendimus. Laimei, prie to neprieita. Aš per 40 metų visuomeninės veiklos nesu būvęs tokiam susirinkime, kur būtų buvę tiek emocijos, pykčio, netvarkos, visokių pagrįstų ir nepagrįstų kaltinimų. Ir tai — tarp suaugusių aukštos klasės visuomenininkų, ne taip sau kokius nors vaikėzų..."

Papasakojęs apie bendrą susirinkimo eigą, pabaigai Kezys

"Lietuvos aidas", pagrindinis 16 psl. Lietuvos dienraštis; dūto da objektyvų atsikuriančios Lietuvos vaizdą. Tokios žinios išėjimai yra naudingos. Nuo šių metų pradžios laikraštis siunčiamas du kartus savaitėje oro paštu. Prenumerata metams \$85. Čekius rašyti "Lietuvos aidu" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. (sk.)

JAV ir KANADOS LIETUVIŲ 43-OSIOS SPORTO ŽAIDYNĖS NEW YORKE gegužės 28 - 31 d.d.

DIDIEJI RENGINIAI:

ŠEŠTADIENI, GEGUŽĖS 29 D.:

CEPELINAI 7 val. vak.; ŠOKIAI 8 val. vak., grojant ROMO TELŠINSKO orkestrui Polish - American Hall, 5 Pulaski Place, Port Washington, N.Y.

SEKMADIENI, GEGUŽĖS 30 D.:

KELIONĖ LAIVU APLINK MANHATTANĄ. Išplaukiam 7 val. 30 min. vak. iš World's Fair Marina, Flushing, N.Y. Bilieto kaina, įsigijus prieš gegužės 23 d. - \$35; po gegužės 23 d. - \$40. Skambinti Vidai Jankauskienei 718 - 849 - 2260 ALŪS, VYNAS IR SODĖ - NEMOKAMAI!

ŽAIDYNIŲ VIETOS:

KREPŠINIS - ST. DOMINIC'S HIGH SCHOOL, OYSTER BAY, N.Y.

LUTHERAN HIGH SCHOOL, BAYVILLE RD., BROOKVILLE, N.Y.

TINKLINIS - ST. DOMINIC'S HIGH SCHOOL, OYSTER BAY, N.Y.

TENISAS - SUNY, FARMINGDALE AT RT. 110.

ŠACHMATAI IR STALO TENISAS - KULTŪROS ŽIDINYJE, BROOKLYN, N.Y.

VISUOSE RENGINIuose VISUOMENĖ KVIEČIAMA DALYVAUTI

INFORMACIJAS TEIKIA PRANAS GVILDYS

Tel.: dieną 201 - 804 - 2037
vak. 718 - 356 - 7871

tuos 45% balsų prarado, ir didelė dauguma TF narių ėmė reikalauti demokratiškų rinkimų, reikalavo užbaigti brolių Bobelių asmenišką Tautos Fondo kontrolę, kas vakar (gegužės 8 d.) ir įvyko.

Kovoti gi yra dėl ko. Tautos Fondas turi du su puse milijono dolerių. Tai didelė suma mūsų kuklioje lietuviškoje veikloje ir reikšmingas akstinas kovoti dėl jos kontrolės, kai dažnai nesiškaiama su priemonėmis. Vakare veikėjai kalbėjo, kad ši kova galbūt dar nesibaigė. Nežinia, kaip teisės žinovai įvertins tu susirinkimo rezultatus. Gali būti, kad reikalai pakryps ir į teismo pusę, kas, žinoma, būtų didžiai apgailėtina".

ŽURNALISTAI "DARBININKO" ĮSTAIGOSE

Gegužės 7 d., penktadienį, 3 val. į Kultūros Židinio kiemą įvažiavo nedidelis autobusiukas, kuris atvežė 10 žurnalistų iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos. Jie buvo iš anksto pranešę, kad čia lankysis, tad ir buvo laukiami, tuoj mieliai sutikti.

Jų kelionę organizavo The Center for Foreign Journalists. Visa jų kelionė užtruko 34 dienas, nuo balandžio 11 d. iki gegužės 14 d. New Yorke jie praleido 6 dienas. Iš tų šešių dienų nepilnas popietis ir buvo skirtas susipažinti, kaip gyvuoja šis lietuviškas laikraštis.

Jie apžiūrėjo spaustuvės patalpas, administracijos patalpas, Adomo Galdiko meno galeriją, "Darbininko" redakciją ir kitus kambarius, kur laikraštis renkamas, parengiamas spausdinimui. Svečiai buvo tikrai reti, tai "Darbininko" administracija pir-

mojo aukšto patalpose surengė priėmimą. Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, laikraščio administratorius, gražia kalba pasveikino svečius. Priėmimo dalyvavo redakcijos ir administracijos personalas. Svečiai pastebėjo, kad jų kelionėje tik lietuvių visur juos priima ir pavaišina.

Tai buvo jaunų žmonių grupė. Visi baigė žurnalistikos studijas, bendrą įvairiuose laikraščiuose.

Iš lietuvių žurnalistų kelionėje dalyvavo: Antanas Stanevičius, "Klaipėdos žinių" dienraščio vyr. redaktorius, Regimantas Dima iš "Lietuvos aidu" ir Liudas Dąpkus iš "Lietuvos ryto".

Iš "Baltic Observer" buvo Ilze Arklina ir Ervins Butkevics.

Grupei vadovavo Grace D. Polk. Ji ir paragino grupę neužsibūti, nes dienos programa nebaigta. (p.j.)